

INFORME D'ANÀLISI

Els efectes del 17A en l'activitat turística de
Barcelona i el seu entorn.

*1r lliurament
4 d'octubre de 2017*

ANTECEDENTS

El 22 d'agost, l'Alcaldesa convocà els agents econòmics de la ciutat per agrair-los la resposta del sector davant dels atemptats del dijous 17 d'agost i la necessitat del treball conjunt per seguir la situació del turisme, el comerç i la restauració.

El 29 d'agost se celebrà una nova reunió presidida pel II Tinent d'Alcalde amb la participació del Regidor d'Empresa i Turisme i la Regidora de Comerç. En aquesta darrera trobada s'acordà el compromís per part de l'Ajuntament i de tots els operadors participants de recopilar dades de manera sistemàtica i rigorosa en els terminis de 30, 60, i 90 dies, per tal de poder fer una anàlisi de l'impacte en el sector.

LA GESTIÓ DE LA INFORMACIÓ PER A AQUEST INFORME

El 8 de setembre es convocà conjuntament per part de la Direcció de Turisme i la Direcció de Comerç una reunió de treball per tal d'acordar la metodologia i el procés de gestió de la informació i perquè les diverses institucions i entitats puguin informar sobre quines dades podran disposar o tenen previst recollir. Es tractava de conèixer quines dades en concret podien facilitar, la seva naturalesa, granularitat i cronologia; així com el calendari previst per poder facilitar l'esmentada informació.

Per una avaluació global, interessa tant poder comparar l'activitat abans i després del dia 17 d'agost, com la variació del mes d'agost en el seu conjunt amb comparativa interanual, així com les dades de futures previsions. En base a aquesta informació, es va establir el procediment de lliurament de les dades amb un calendari que, en una primera fase finalitzà el 15 de setembre. En aquest procés de síntesi i elaboració de l'informe global es compta amb el suport i col·laboració de l'Observatori del Turisme a Barcelona, recentment creat.

Un ampli conjunt d'entitats i institucions han participat aportant informació, dades i valoracions:

- APARTUR
- GREMI HOTELS BARCELONA
- ACAVE
- AEROPORT
- PORT
- CC.OO
- UGT
- CAMBRA COMERÇ
- PIMEC
- FOMENT DEL TREBALL
- FIRA BARCELONA
- B:SM
- ICUB
- CONSORCI TURISME BARCELONA
- GREMI RESTAURACIÓ
- FUNDACIÓ BARCELONA COMERÇ

- BARCELONA OBERTA
- GERÈNCIA DE TURISME DIPUTACIÓ BARCELONA
- DIRECCIÓ GENERAL DE TURISME. GENERALITAT DE CATALUNYA

Així mateix, es va demanar informació de reserves a les diferents plataformes d'allotjament turístic (Booking, Trip Advisor, HomeAway, Rentalia, AirBnB) i als principals centres patrimonials (Sagrada Família, Parc Güell, Pedrera, Casa Batlló, Museu Picasso, Fundació Miró, Museu d'Història i Castell de Montjuïc.). També es compta amb les dades subministrades per TMB, el Comitè de Desenvolupament de Rutes Aèries de Barcelona (CDRA) que també facilita informació en relació amb les previsions i perspectives de reserves aèries. Es va demanar a les dues Associacions de Guies Turístics i a l'ACPT Associació Professionals de Turisme que aportin també les seves valoracions qualitatives.

També la Direcció General de Turisme i l'Agència Catalana de Turisme ha demanat a les seves delegacions a l'estranger recollir dades durant aquest darrer quadrimestre de l'any per elaborar un informe sobre les conseqüències d'aquest atemptat per al sector turístic i la Diputació de Barcelona subministrà dades i valoracions a nivell provincial.

Finalment, assenyalar que s'ha encarregat a l'empresa Vivential Value un informe que faci una anàlisi qualitativa de les converses online generades en els principals fòrums turístics i un reforç sobre les expectatives de cerca i reserva de vols i hotels per als propers mesos a l'empresa Adara.

Es vol agrair molt especialment a totes les entitats, institucions i empreses col·laboradores que han facilitat informació per a l'elaboració d'aquest informe.

ESTRUCTURA DE L'INFORME

L'Informe es presenta ordenat pels diferents *drivers* turístics de la destinació (allotjament, transport, empreses d'activitat i atractius, comerç, etc.) amb una exhaustiva i detallada informació que fa referència específicament als efectes de l'atac terrorista del 17 d'agost a Barcelona. Aquesta informació es descriu des d'evolucions diàries de l'activitat fins a resultats mensuals, depenent de la disponibilitat de dades actual. L'Informe també inclou un apartat de conclusions o document executiu on s'exposen els principals *outputs* d'aquest primer informe d'anàlisi.

L'Informe té la voluntat de ser pràctic i per tant es prioritzen dades i anàlisis concises.

El nivell d'afectació en l'activitat turística de Barcelona es pot valorar tant analitzant les possibles variacions generades en els principals indicadors que mesuren l'activitat turística (amb relació al mateix període de l'any anterior, o bé entre el "abans" i el "després" del 17A), o establint una comparativa entre d'altres ciutats europees que han patit atemptats terroristes en els darrers anys. L'informe contempla les dues vies d'anàlisi.

PRINCIPALS CONCLUSIONS

En aquest apartat es descriuen les conclusions més rellevants que s'obtenen dels resultats facilitats per cada entitat i pels treballs ad hoc, interns realitzats pel propi Observatori del Turisme a Barcelona (OTB).

Baixa afectació en els establiments d'allotjament turístic. L'evolució de la destinació Barcelona des d'inici de l'any 2017 fins l'agost presentava una desacceleració del creixement en els tradicionals indicadors turístics (turistes, pernотacions i ocupació). Es pot afirmar que, segons l'Institut Nacional d'Estadística, Barcelona té una certa desacceleració del creixement del volum de turistes (-2,1% en el mes d'agost) que ja ve marcant com a tendència des de l'inici de l'any 2017. També succeeix amb les pernотacions (-2,3% en el mes d'agost. Amb aquestes xifres, l'ocupació hotelera es va reduir un 4% a la ciutat i un 1,7% a l'entorn.¹

Pel que fa a l'activitat hotelera a Catalunya s'ha produït un increment del *RevPAR* del 9,7% el mes d'agost. L'afectació específica del 17A en l'hoteleria ha estat relativament baixa. Les anàlisis fetes pel Gremi d'Hotels de Barcelona (GHB) mostren que del 17 al 20 d'agost es van registrar sortides anticipades poc significatives amb un augment perceptible de les cancel·lacions de les reserves amb data d'entrada durant els tres dies següents a l'atac (un 20%). Durant aquests primers dies el ritme de les reserves es va alentir lleugerament (entre un 5% i un 10%); també va succeir el mateix en les agències de viatge online (OTA). Pel que fa als preus, i segons algunes OTAs consultades a través del GHB, els preus mitjans es van mantenir en general, amb alguna excepció a la baixa.

En relació amb les dades d'evolució intermensual, les dades obtingudes pel GHB van confirmar una certa desacceleració de reserves hoteleres des d'inici d'any (no relacionat amb el 17A); així, tal com indica el GHB, la setmana del 28 d'agost al 3 de setembre les cancel·lacions de les reserves varen tornar pràcticament al ritme habitual de l'època de l'any (3%) però el ritme de les reserves va continuar desaccelerant. Fonts d'algunes OTAs creuen que a finals d'any es registrarà un any 2017 amb uns resultats globals més baixos per la reducció de reserves prevista pels propers mesos de novembre, desembre i gener.

De la mateixa manera, a l'entorn de Barcelona van tancar un mes d'agost amb ocupacions molt elevades en la zona de costa amb una segona quinzena que va ser millor que la registrada l'any anterior (87%). Les cancel·lacions per motiu del 17A en aquesta zona van estar per sota del 5% a nivell general i el 80% indiquen que no van rebre més cancel·lacions de les habituals fins a final del mes de setembre, de les semblants durant aquest període.

Respecte als **habitatges d'ús turístic (HUT) mostren una afectació baixa del 17A.** Apartur indica que el mes d'agost del 2017 en els HUTs hi va haver una ocupació del 90,70% (+1% de variació interanual). Pel que fa a les reserves del mes de setembre, a 31 d'agost se situaven en un 82,35%

¹ Es treballa amb les dades de l'INE mentre estem pendents de les dades d'activitat del Gremi d'Hotels de Barcelona - GHB (no disponibles fins la segona quinzena d'octubre).

de reserves confirmades. Gairebé un punt per sobre de les reserves que s'havien confirmat a finals d'agost de l'any passat per al mes setembre (81,37%).

Els càmpings de l'entorn de Barcelona no van tenir cap mena d'afectació vinculat al 17A i no van patir cancel·lacions relacionades amb aquest fet.

Moderada afectació en el transport aeri a la destinació i recuperació immediata de la mobilitat turística interna post 17A. La informació sobre l'afectació en el transport es presenta a dos nivells. L'accessibilitat externa a la destinació (a través de l'aeroport, tren, carretera, etc.) i la mobilitat turística interna. Les dades obtingudes de AENA i de les principals companyies aèries indiquen una davallada en les reserves amb destinació Barcelona en els dies posteriors del 17A amb baix nivell de cancel·lacions gràcies a la flexibilitat d'algunes companyies en permetre la modificació de calendari de vol als passatgers. **La recuperació en el ritme de reserves habitual amb destinació de Barcelona arriba 4 setmanes després del 17A**, de forma comparativa molt més ràpidament que les recuperacions de París (un any) o Londres (2 mesos).

A partir dels treballs interns encarregats des de l'OTB, l'interès en la cerca de la destinació BCN en els principals portals de reserves aèries, OTAs i agències de viatge, va tenir un impacte immediat al 17A. **Els dies posteriors les cerca de vols amb destinació BCN va caure un 20% amb relació als mercats estrangers i un 11% a l'Estat espanyol.** Al tancament d'aquest informe, el volum de cerques no havia tornat encara als nivells anteriors del 17A. En el cas de les reserves confirmades amb destinació Barcelona segueixen la mateixa tònica de les cerques amb destinació Barcelona.

En termes de mobilitat interna, la informació facilitada per TMB permet veure com el transport públic de passatgers a través de les estacions de metro properes als principals atractius turístics de la ciutat així com les línies de bus més concorregudes per turistes van patir una aturada de l'activitat les hores posteriors a l'atemptat. Les validacions en aquestes estacions de metro i bus estan condicionades pel tancament de les estacions de la zona afectada durant bona part del dia 17 i el dia 18. Aquest aspecte té efecte a l'hora de valorar les validacions de bitllets que s'hi ha produït. Amb tot, a partir del 18 tarda, les validacions van anar augmentant, mantenint-se per sota dels nivells registrats els dies anteriors del 17A. En el cas de les línies d'autobús més freqüentades per turistes (per exemple el 59), no s'aprecia un efecte molt destacat. En el cas de l'evolució diària de les validacions dels abonaments d'Hola BCN! abans i després de l'atemptat es mantenen positives tots els dies. I només tenen en els quatre dies posteriors al 17A una petita davallada.

Descens en visites a atractius i venda de productes i activitats turístiques (vinculat a l'aspecte conjuntural de l'activitat) però poca afectació en relació al 17A, recuperació en relació amb els valors anteriors al 17A en un marge de 30 dies. Com en els anteriors *drivers* analitzats, l'activitat de visites als atractius i punts d'informació turística, així com la venda de productes turístics (Bus Turístic, Barcelona Card, etc.) cal condicionar-la a la pròpia dinàmica (creixement o decreixement) de cada atractiu en els darrers mesos, per **tant l'afectació del 17A no té una relació determinant en les variacions que aquests llocs i productes** han tingut en el darrer mes d'agost. En aquest apartat cal destacar alguns aspectes importants. Per una banda, cal destacar que el dia 17, després de l'atemptat, va deixar de funcionar el servei del Bus Turístic. El dia

posterior, el 18, va començar a funcionar al migdia i va ser gratuït per als usuaris i, per tant no hi va haver registre de bitllets. El mes d'agost de 2017 la variació interanual va ser negativa en un 17,2%, un decreixement estructural que ja s'identificava el mes de juliol i que s'amplia al tancament d'agost.

Les variacions en els principals atractius turístic de la ciutat se centren en recuperacions als valors similars previs al 17A entre 4 i 15 dies després.

Les excursions es recuperen en tres setmanes després dels atemptats. En relació amb l'activitat de les excursions turístiques cap a Barcelona, i segons les dades facilitades per ACAVE s'han mantingut operatives totes després del 17 d'agost, indicant que òbviament va haver-hi un 37% de cancel·lacions que van anar del 5% al 20% durant els dies immediatament posteriors als atemptats, amb una tornada a la normalitat en les setmanes posteriors.

El 17A la imatge de Barcelona al món va ser impactada. **Durant el mes posterior al 17A un 17% del total d'opinions sobre el turisme a la ciutat van estar relacionades amb l'atac.** El treball encarregat específicament sobre el 17A per l'OTB mostra com aquestes converses es concentren fonamentalment en la primera setmana posterior a l'acte terrorista; quasi un 85% del total d'opinions generades.

A través de la informació facilitada per la Direcció General de Turisme de la Generalitat de Catalunya s'ha pogut fer un seguiment exhaustiu de l'afectació del 17 a través dels Centre de Promoció Turística (CPT). **Les anàlisis dels principals mercats estratègics per Catalunya i Barcelona indiquen que la recuperació en l'interès per viatjar a Barcelona ha estat ràpida en el primer mes després del 17A.** No obstant, es distingeixen velocitats de recuperació en les reserves molt diferents segons procedència, destacant el mercat japonès i l'anglosaxó com els que tenen una recuperació més lenta.

Les visites al web visitbarcelona.com es van disparar exponencialment les hores després dels atemptats gràcies al bon posicionament del web en els buscadors a l'hora de fer recerca per Barcelona. Aquesta punta excepcional va tornar a la normalitat pocs dies després. L'afectació en el nombre de visites a final del mes d'agost per tant es pot veure afectat per aquesta punta, ja que el web presenta una tendència a la baixa en el nombre de visites des d'inici d'aquest any 2017 en relació a les dades disponibles del 2016.

Els grans esdeveniments, fires i congressos programats per les setmanes posteriors al 17A no van tenir cap mena d'afectació, tal i com indica Fira de Barcelona, tot i tenir un dels congressos més importants a la ciutat en els dies posteriors, a dia d'avui no es coneix cap altra cancel·lació de rellevància motivat directament pel 17A.

El comerç, especialment en les zones properes a l'atac del 17A es va veure afectat inicialment per l'acordonament de seguretat. L'informe també recull el treball fet ad hoc per la Direcció de Comerç de l'Ajuntament de Barcelona en col·laboració de les principals entitats i associacions del comerç a la ciutat indicant que no s'observa una baixada generalitzada de les vendes respecte l'any anterior (per poder relacionar-ho directament amb l'atac), si no que

depèn molt del sector i la zona. Alguns comerços declaren baixades de la facturació però ja venen amb baixades des de mesos abans respecte l'any anterior.

Un bon agost per les contractacions laborals i l'atur registrat en el turisme. L'Informe del Departament d'Estudis de la Gerència Política Econòmica Desenvolupament Local posa especial èmfasi en l'anàlisi dels indicadors de contractació laboral i atur registrat d'agost de 2017 al comerç al detall i el turisme; i aquests mostren un comportament interanual favorable, amb un augment dels contractes signats i una reducció de les persones registrades a l'atur, però alhora posen de manifest l'alentiment de la seva evolució amb relació als d'agost de 2016. Aquests indicadors estan en la línia de desacceleració del ritme de recuperació econòmica que altres indicadors de conjuntura econòmica i laboral venen reflectint els darrers mesos, per la qual cosa, a dia d'avui, no hi ha evidències clares d'un impacte específic dels fets del passat 17A sobre aquests indicadors d'anàlisi de conjuntura econòmica en aquest sector específic.

Barcelona, dins el context de ciutats afectades per atemptats terroristes en els darrers anys, mostra una reacció i recuperació més ràpida que en la resta de ciutats analitzades per l'OTB. Mentre que París va tardar més d'un any en tenir creixements interanuals positius en el volum de turistes i pernoctacions, Brussel·les ho va fer amb vuit mesos, Berlín en dos mesos i Barcelona en 30 dies, almenys a nivell de reserves i en un context de certa desacceleració del creixement del volum de turistes i pernoctacions respecte l'any passat, tant a la ciutat com a l'entorn.

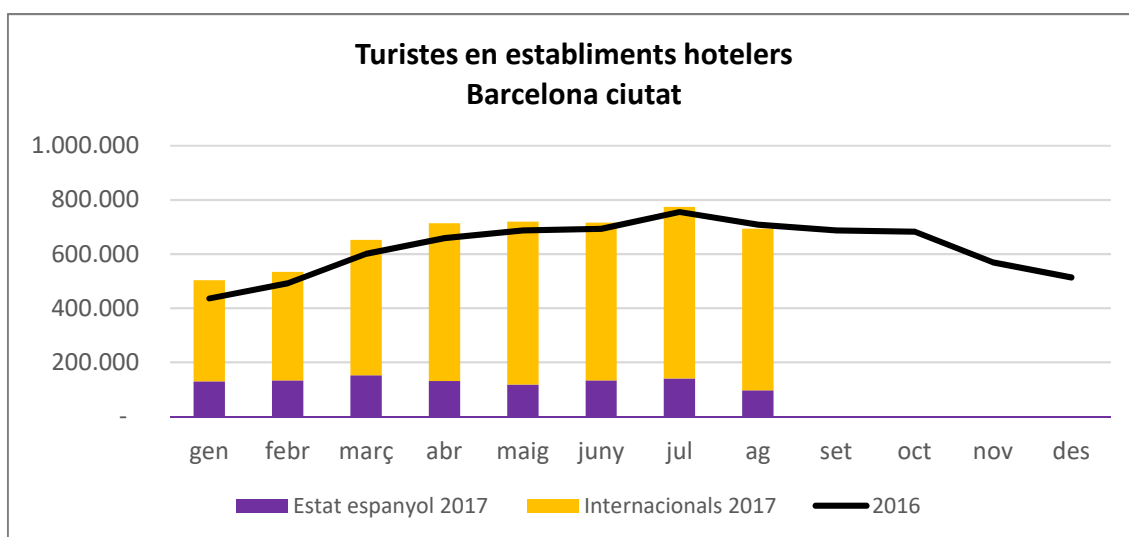
L'aspecte de la percepció també és important. Per últim, en aquest apartat de conclusions també es recullen les percepcions recollides entre els experts consultats i els representants de les entitats col·laboradores amb les que l'OTB ha realitzat les reunions de treball. Per complementar els aspectes quantitatius i qualitatius, l'informe recull la **percepció general que la gestió policial dels atemptats del 17A va ser molt ben acollida** pel sector turístic, amb una permanent comunicació oficial dels esdeveniments que anaven succeint. També la reacció del propi sector atenent els afectats (turistes i no turistes) que ha estat ben valorada. I finalment, atenent els resultats de les comparatives amb d'altres ciutats realitzada en aquest informe, la percepció que aquest atemptat, tot i la fatalitat de l'acte i de la desgràcia per les víctimes ocasionades ha estat assimilat per la ciutat d'una forma relativament ràpida.

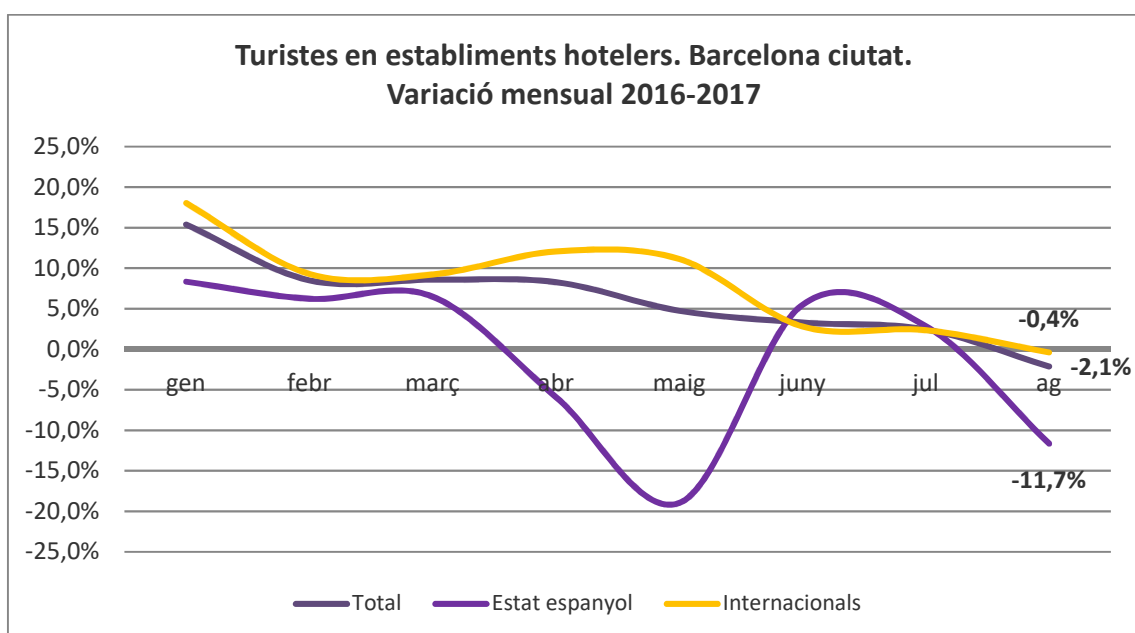
1. EL 17A. EN ELS ESTABLIMENTS D'ALLOTJAMENT TURÍSTIC

ESTABLIMENTS HOTELERS

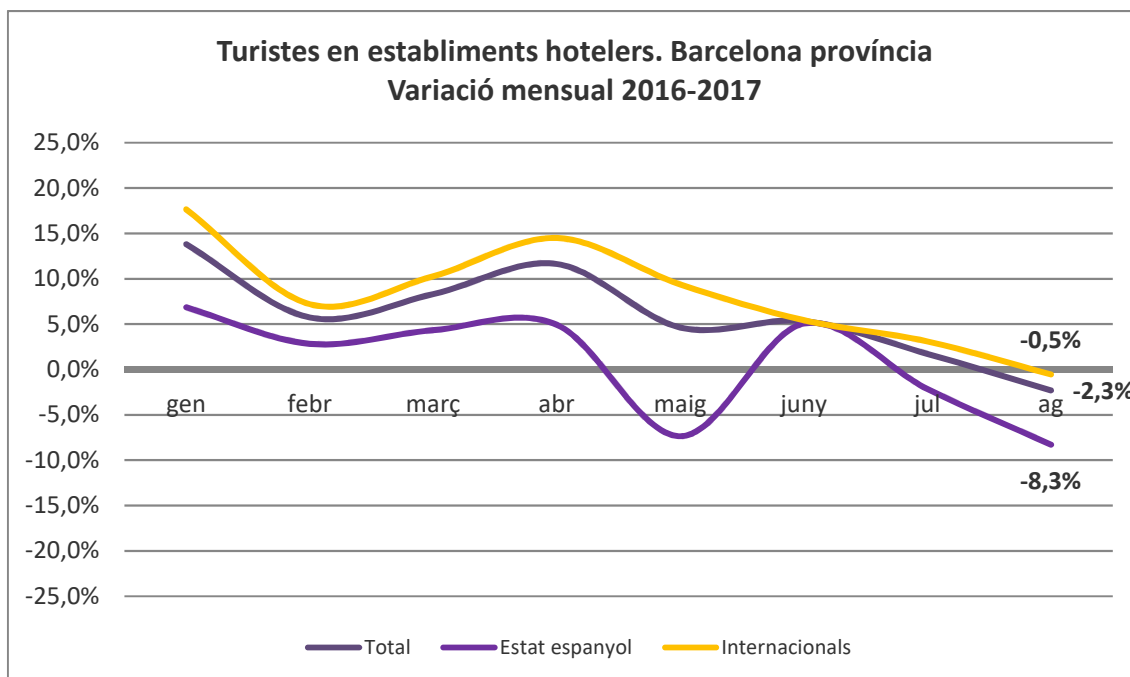
La variació interanual del mes d'agost del total de turistes allotjats en hotels a Barcelona va ser de -2,1%. Els turistes en hotels procedents de l'Estat Espanyol van ser els que més van créixer. Els turistes internacionals també van descelerar durant el mes d'agost respecte l'any passat. Pel que fa als turistes en establiments hotelers a la província de Barcelona, la variació interanual del mes d'agost respecte el mes d'agost del 2016 també va ser negativa. De la mateixa manera que a la ciutat de Barcelona, a la província de Barcelona els turistes procedents de l'Estat espanyol van ser els que més varen créixer (-8,3%). Els turistes internacionals també van tenir un creixement negatiu el mes d'agost respecte l'any anterior.

Font: INE

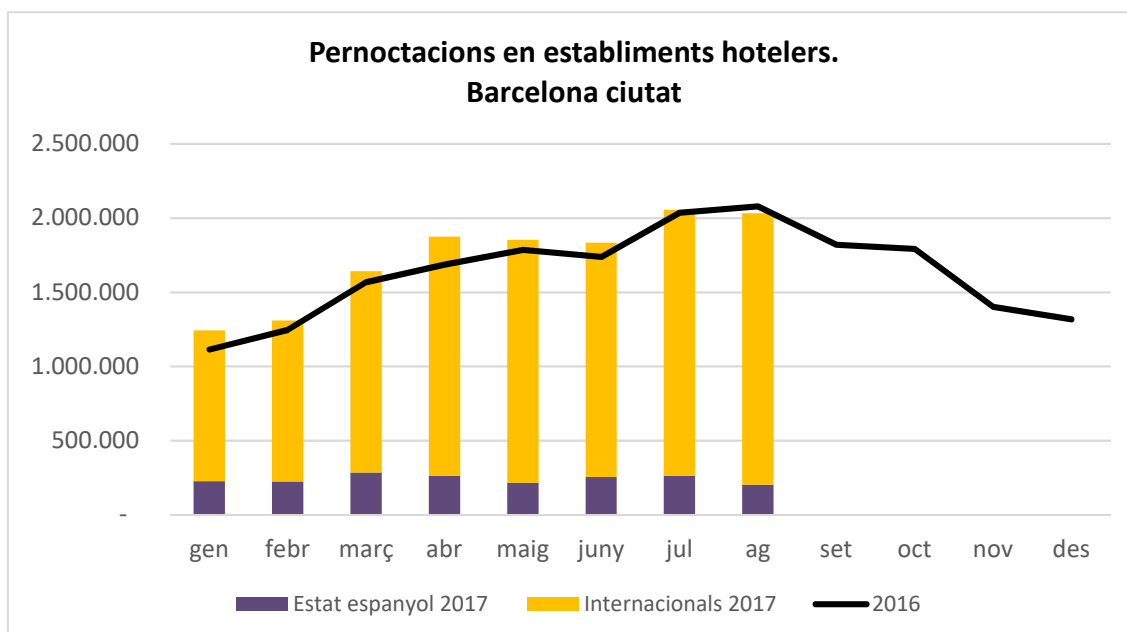

Font: INE

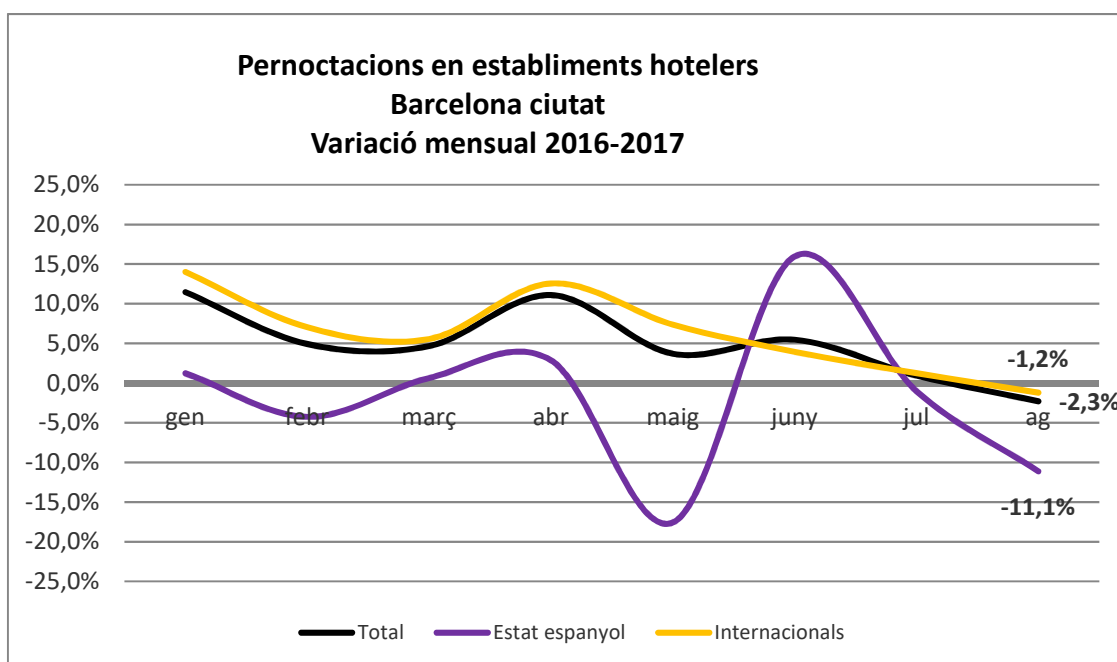

Font: INE

Les pernoctacions hoteleres van experimentar un decreixement del 2,3% el mes d'agost respecte l'agost de l'any passat. Les variacions van ser negatives tant en el cas dels turistes de l'Estat espanyol com dels internacionals; essent aquests darrers els que van decreixer més (11,1%). La variació interanual del mes d'agost de les pernoctacions en establiments hotelers a la província de Barcelona es va mantenir positiva amb un 0,9%. Les pernoctacions dels turistes internacionals van créixer un 1%, les dels turistes de l'Estat espanyol es van mantenir estables amb un creixement del 0%.

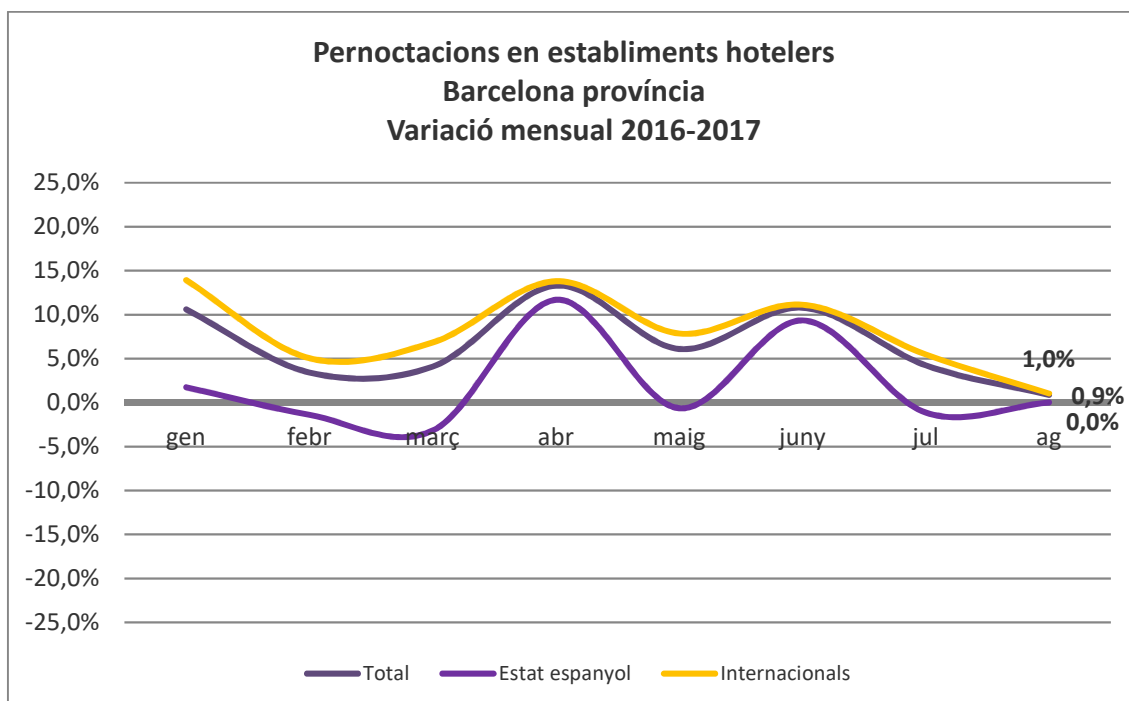

Font: INE

Font: INE

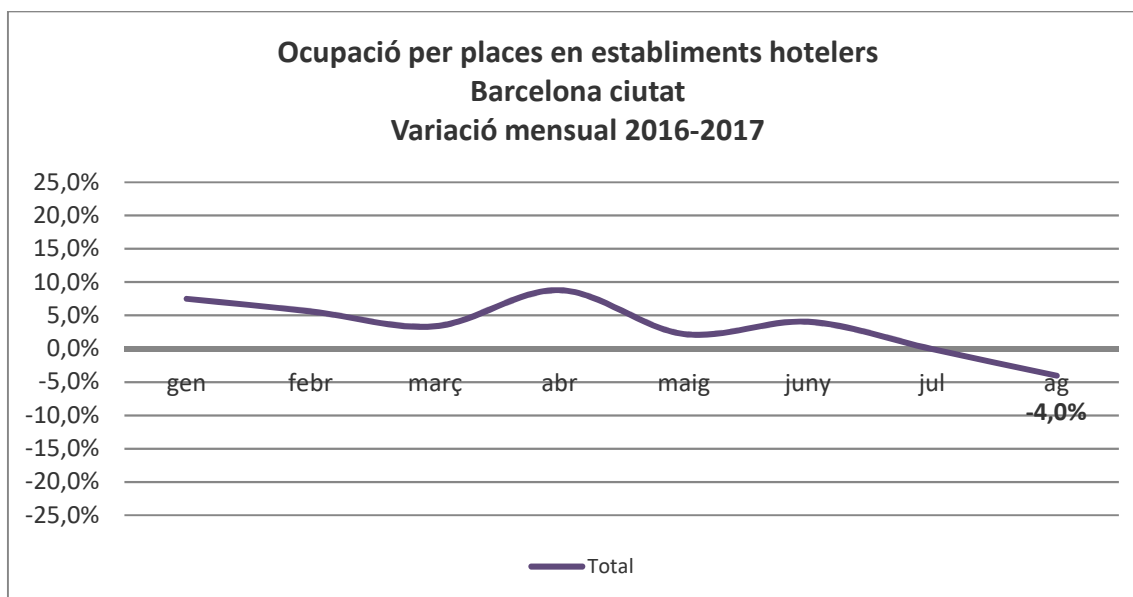
Des del mes de gener la variació de l'ocupació de places en establiments hotelers a la ciutat s'ha mantingut positiva fins al juliol. És en el mes d'agost que l'ocupació hotelera decreix respecte l'agost de l'any passat (-4%). Seguint la mateixa tendència, la variació interanual de l'ocupació en establiments hotelers a la província decreix el mes d'agost (-1,7%).

Font: INE

Per últim, l'estada mitjana en hotels de la ciutat durant el mes d'agost 2017 no va variar respecte l'estada mitjana de l'agost del 2016.

Font: INE

Un cop realitzada l'anàlisi de conjuntura hotelera, els efectes del 17A en els establiments hotelers queden ben resumits en la informació facilitada pel Gremi d'Hotels de Barcelona. L'evolució de l'impacte dels atemptats al sector hotelier es van analitzar en diferents períodes; en un primer terme els dies immediatament posteriors i seguidament es va fer un seguiment mensual.

Del 17 al 20 d'agost es registren unes sortides anticipades poc significatives. Sí que es va registrar un augment perceptible de les cancel·lacions de les reserves amb data d'entrada durant els tres dies següents a l'atac (un 20%). Durant aquests primers dies el ritme de les reserves es va alentir lleugerament (entre un 5% i un 10%), també en les agències de viatge online (OTA). Pel que fa als preus, i segons algunes OTA consultades, els preus mitjans es van mantenir en general, amb alguna excepció a la baixa.

Del 21 al 27 d'agost les cancel·lacions de les reserves hoteleres van augmentar entorn el 5%. El ritme de les reserves es va reduir lleugerament; tot i això, les cancel·lacions no van augmentar. Pel que fa als preus, i durant aquesta setmana, no hi va haver canvis remarcables.

La setmana del 28 d'agost al 3 de setembre les cancel·lacions de les reserves varen tornar pràcticament al ritme habitual de l'època de l'any (3%). El ritme de les reserves va continuar desaccelerant i algunes OTA creuen que a finals d'any es registrarà una temporada amb uns resultats globals més baixos per la davallada de reserves pels mesos de novembre, desembre i gener.

Del 4 al 10 de setembre les cancel·lacions de reserves van continuar amb el ritme habitual, no van tenir, per tant, afectacions destacades. Quant al ritme de les reserves, va continuar la desacceleració en el segment vacacional. El segment de negocis va continuar sense

afectacions. Segons les OTA consultades es va establir un 15% la desacceleració de l'entrada de les reserves. Van indicar altres motius d'aquest decreixement a part dels atemptats: un setembre molt consolidat i manca d'un gran congrés com l'any passat a l'octubre. Segons el GHB, va haver-hi una moderació dels preus i una actitud expectant al que passés durant les properes setmanes. En els hotels ubicats a l'entorn de Barcelona i segons dades facilitades per la Diputació de Barcelona, les cancel·lacions més importants es van registrar a Castelldefels, Santa Susana i Malgrat de Mar. En cap cas, però, van superar el 15% de cancel·lacions de reserves programades fins el 30 de setembre.

HABITATGES D'US TURÍSTIC

Segons l'enquesta d'ocupació realitzada per *Apartur*, el mes d'agost del 2017 en els habitatges d'ús turístic hi va haver una ocupació del 90,70%. Més d'un punt per sobre del percentatge d'ocupació registrat l'agost del 2016: 89,62%. Pel que fa a les reserves del mes de setembre, a 31 d'agost se situaven en un 82,35% de reserves confirmades. Gairebé un punt per sobre de les reserves que s'havien confirmat a finals d'agost de l'any passat per al mes setembre (81,37%).

PLATAFORMES D'ALLOTJAMENT

La informació facilitada per *Booking.com* indica que les reserves i les cancel·lacions van patir importants impactes durant els primers 3 dies. No obstant la tendència és que Barcelona no va seguir el mateix comportament en reserves i cancel·lacions comparada amb altres ciutats europees després dels atacs. Segons aquesta plataforma, tot i la desacceleració de després del 17A, Barcelona segueix incrementant els seus resultats comparats amb l'any passat (reserves anticipades).

De cara a la previsió a mig termini, *Booking.com* indica que el setembre i octubre segueix descendint el percentatge de l'acceleració en nombre de reserves. Això significa que les reserves abans de l'atac per a aquests mesos van ser més ràpides que a data de tancament d'aquest informe. Sobre les cancel·lacions produïdes a raó del 17A, la plataforma observa un gran creixement durant el dia de l'atac i el següent dia, però un menor increment de cancel·lacions després de l'atac comparat amb la primera part del mes. Seguint amb *Booking.com*, en termes d'ADR, el setembre ha estat un bon mes a causa del gran percentatge de reserves realitzades anteriorment. I identifiquen una desacceleració rellevant per a l'octubre en referència al patró de creixement en ADR, degut en part a la falta de congressos importants si existents l'any passat.

Per una altra banda, *Airbnb* assenyala que el volum de reserves de la setmana següent a l'atac es va reduir en un 28% en relació amb la setmana equivalent de primers d'agost. En les setmanes següents s'inicia una progressiva recuperació fins el canvi de tendència a mitjans de setembre que correspon a la finalització de la temporada alta.

CÀMPINGS

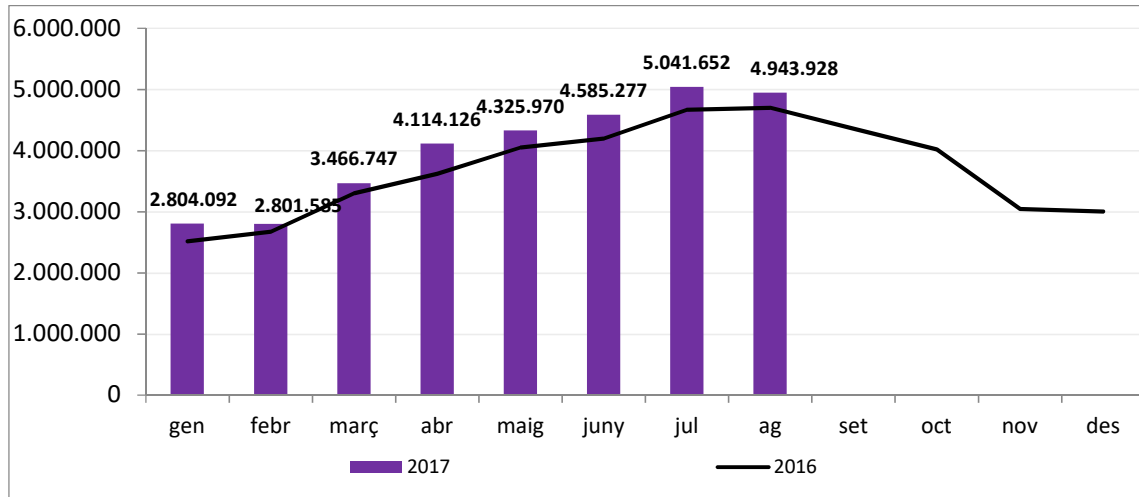
Els càmpings de l'entorn de Barcelona no van tenir cap mena d'afectació vinculat al 17A i no van patir cancel·lacions relacionades amb aquest fet.

2. EL 17A. EN EL TRANSPORT I LA MOBILITAT TURÍSTICA

AEROPORT

El mes d'agost del 2017 l'aeroport del Prat va rebre un total de 4,9 milions de passatgers, el que representa un augment del 5,2% respecte l'agost de l'any 2016. Els passatgers provinents de l'Estat espanyol van créixer un 4,1%, els passatgers de la UE ho van fer un 2,2% i els passatgers internacionals van augmentar 14,2%.

Font: AENA

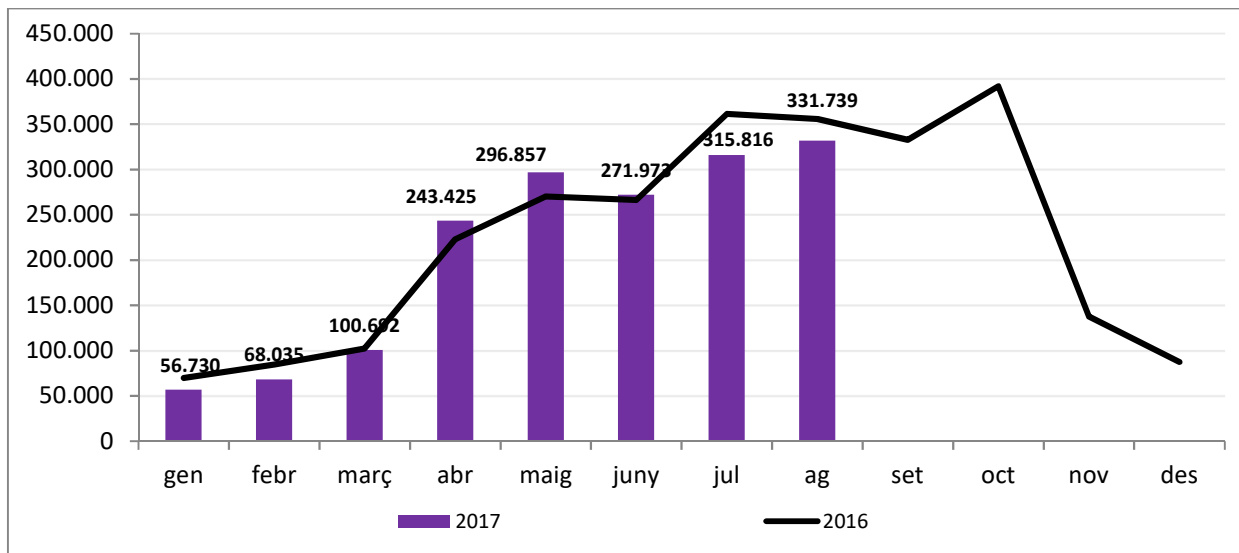
Segons AENA, és massa aviat per poder analitzar el possible impacte que es pogués detectar a l'agost. Per a ells, les xifres no mostren un indicador d'afectació. Si realment els fets del passat 17 d'agost acaben tenint impacte sobre la destinació, l'anàlisi de dades ho reflectiria més a un mig/llarg termini, quan les reserves en els bitllets de les aerolínies i el tràfic real mostrin una desacceleració, que ara mateix no es detecta en la tendència de les dades d'aquest mes.

A partir dels treballs interns encarregats des de l'OTB, l'interès en la cerca de la destinació BCN en els principals portals de reserves aèries, OTAs i agències de viatge, va tenir un impacte immediat al 17A. Els dies posteriors la cerca de vols amb destinació BCN va caure un 20% en relació amb els mercats estrangers i un 11% a l'estat espanyol. Al tancament d'aquest informe, el volum de cerques no havia tornat encara als nivells anteriors del 17A. En el cas de les reserves confirmades per als propers mesos amb destinació Barcelona segueixen la mateixa tònica de les cerques amb destinació Barcelona.

CREUERS I PORT

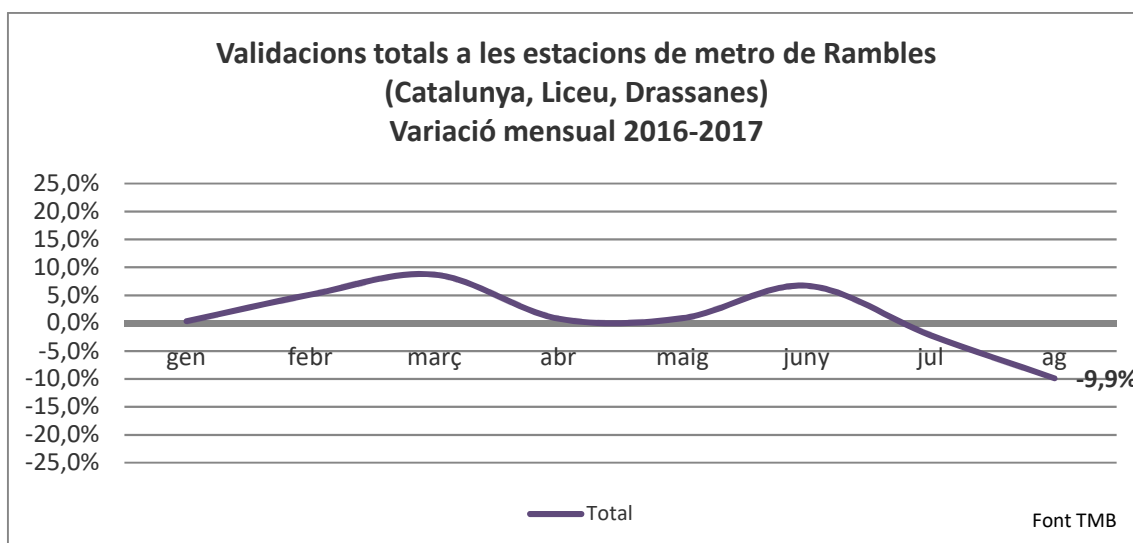
Els passatgers de creuer van decreïxer l'agost del 2017 un 6,8% respecte l'agost passat. Una variació menor que la registrada el juliol, on el descens va ser del 12,6% respecte l'any anterior. A data de 31 d'agost el creixement acumulat anual era d'un -2,8%.

FONT: Port de Barcelona

MOBILITAT TURÍSTICA INTERNA

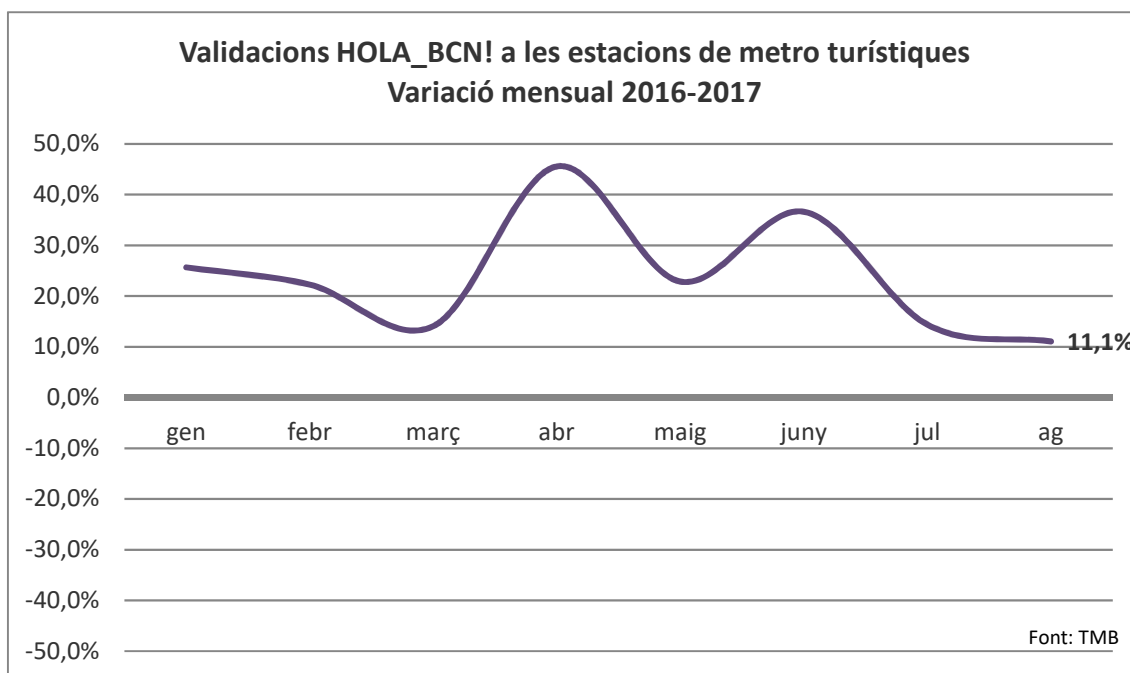
S'ha analitzat la variació interanual del total de validacions de tots els títols a les estacions de metro compreses dins les Rambles (Catalunya, Liceu i Drassanes). Com s'aprecia en el gràfic, el mes d'agost del 2017 les validacions en aquestes estacions van decreïxer un 9,9% respecte l'any anterior.

Font: TMB

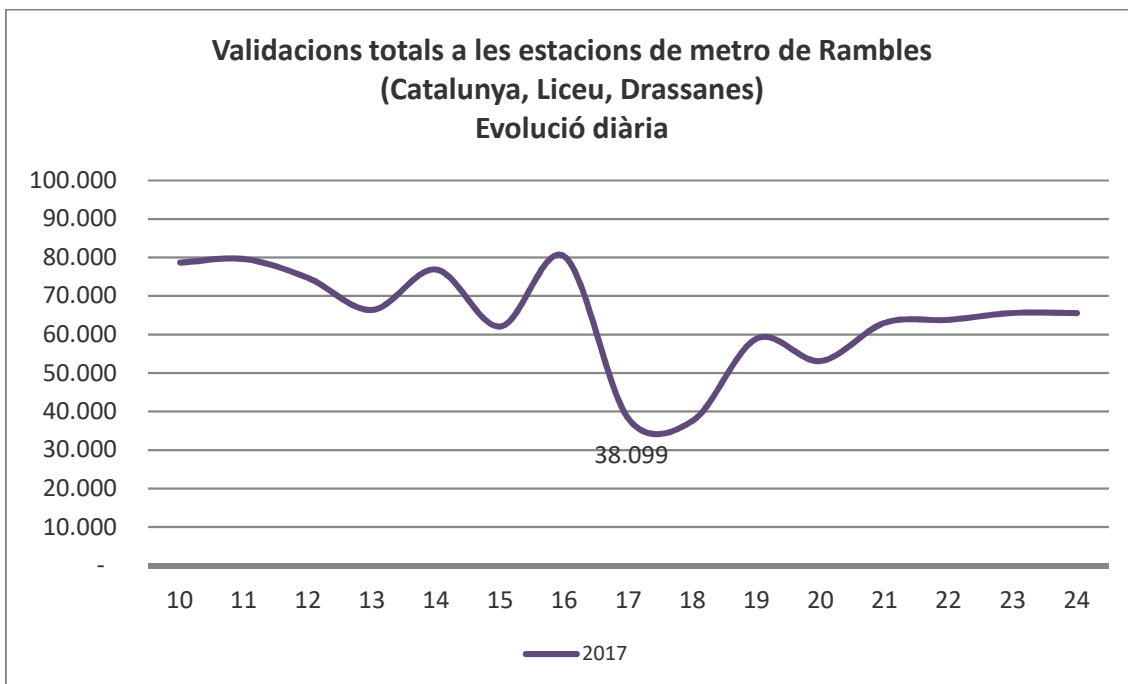
L'abonament Hola BCN! és un títol de transport usat i dissenyat principalment per als turistes, ja que permet fer viatges il·limitats en transport públic de Barcelona durant 2, 3, 4 o 5 dies. L'anàlisi d'aquest apartat està condicionada pel tancament de moltes d'aquestes estacions durant bona part dels dies 17 i 18 d'agost. El gràfic que es presenta a continuació recull la variació interanual de les validacions d'Hola BCN! realitzades en les estacions de metro que al llarg de l'any acumulen més validacions d'aquest tipus d'abonament: Catalunya, Liceu, Drassanes, Espanya, Universitat, Passeig de Gràcia, Diagonal, Jaume I, Sagrada Família i Barceloneta. El mes d'agost del 2017 la variació interanual del total de validacions d'Hola BCN! en aquestes estacions va créixer un 11,1% respecte el total de validacions realitzades l'agost del 2016.

Font: TMB

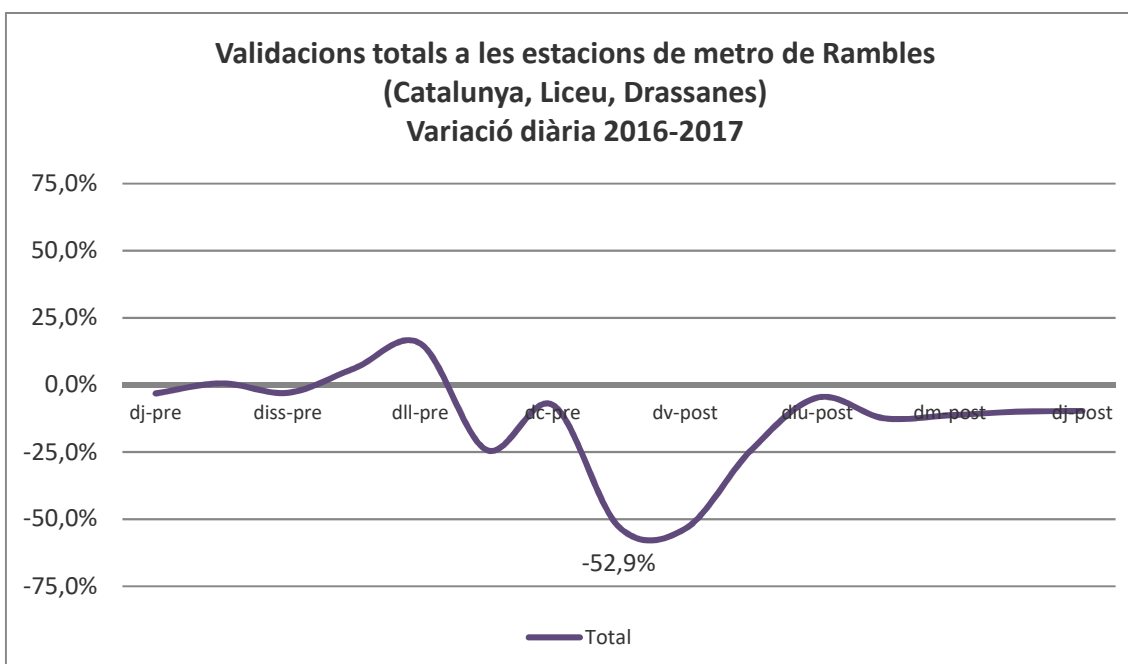
Durant tot l'any s'ha mantingut un creixement positiu de vendes dels abonaments d'Hola Bcn! A partir del mes de maig el creixement va desaccelerant. L'agost del 2017 es van vendre un 5,5% més de títols d'Hola BCN! que l'agost del 2016.

Tal com es pot veure en el gràfic anterior, durant tot l'any s'ha mantingut un creixement positiu de vendes dels abonaments d'Hola Bcn!. A partir del mes de maig el creixement va desaccelerant. L'agost del 2017 es van vendre un 5,5% més de títols d'Hola BCN! que l'agost del 2016.

Font: TMB

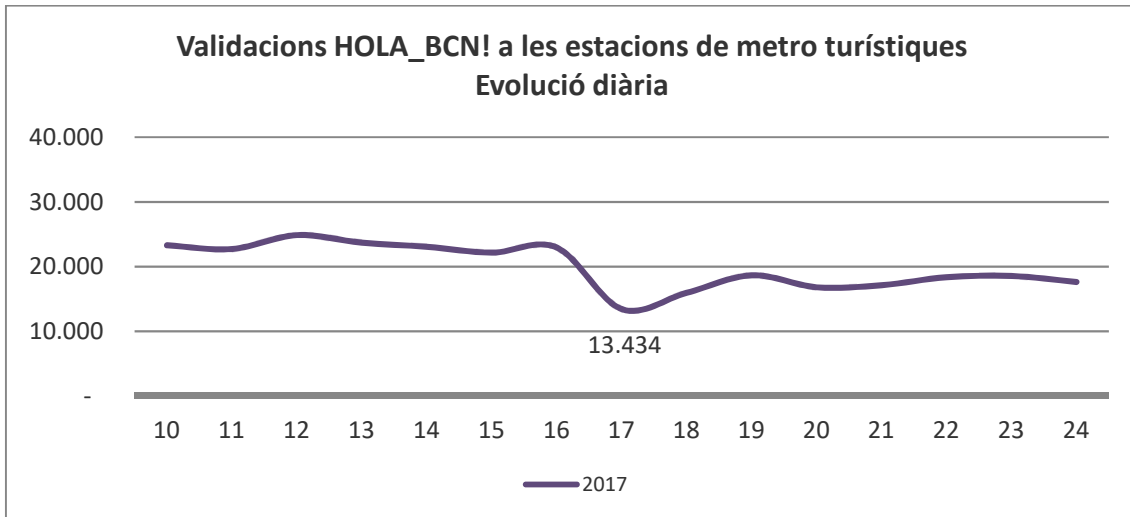
L'anterior gràfic mostra l'evolució de les validacions diàries de tots els títols fetes a les estacions de metro de les Rambles (Catalunya, Liceu i Drassanes) durant els dies immediatament previs i posteriors a l'atemptat. El dia després a l'atemptat, el divendres 18 d'agost, les validacions van decreïxer substancialment. A partir del dissabte 19 les validacions van augmentant amb petites oscil·lacions.

Font: TMB

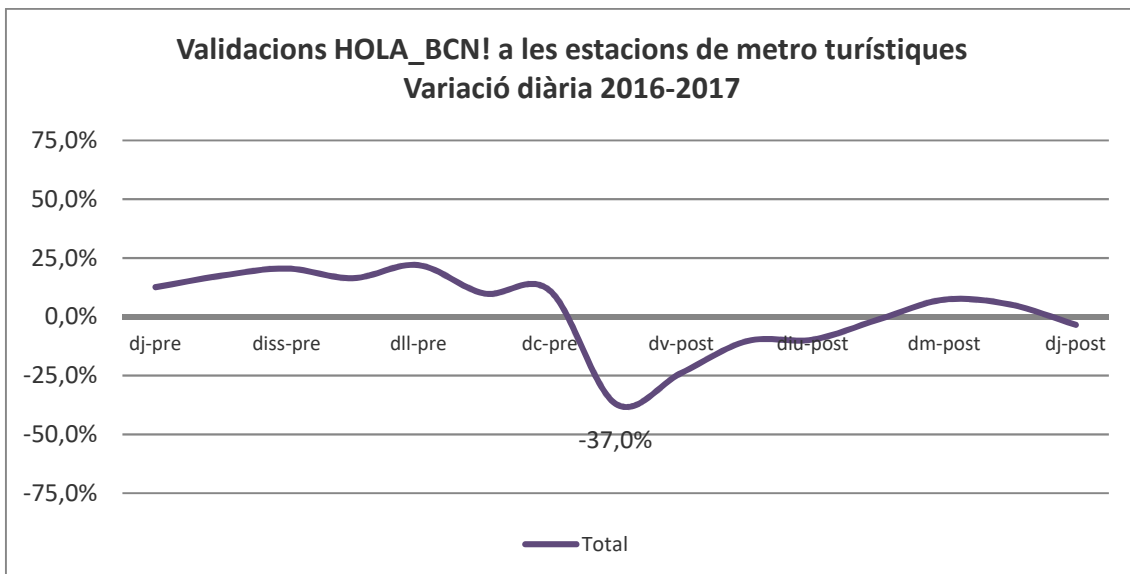

El darrer gràfic de la pàgina anterior recull la variació diària dels dies anteriors i posteriors a l'atemptat del 2017 comparats amb els mateixos dies de la setmana de l'any 2016 (és a dir el dijous 17 d'agost del 2017 s'ha comparat amb el dijous 18 d'agost del 2016). Així doncs, les validacions del dijous de l'atemptat van decreïxer un 52,9% respecte l'any anterior. A partir del diumenge posterior a l'atemptat la variació de validacions respecte l'any passat són inferiors i tendeixen a estabilitzar-se entorn el -10%.

Font: TMB

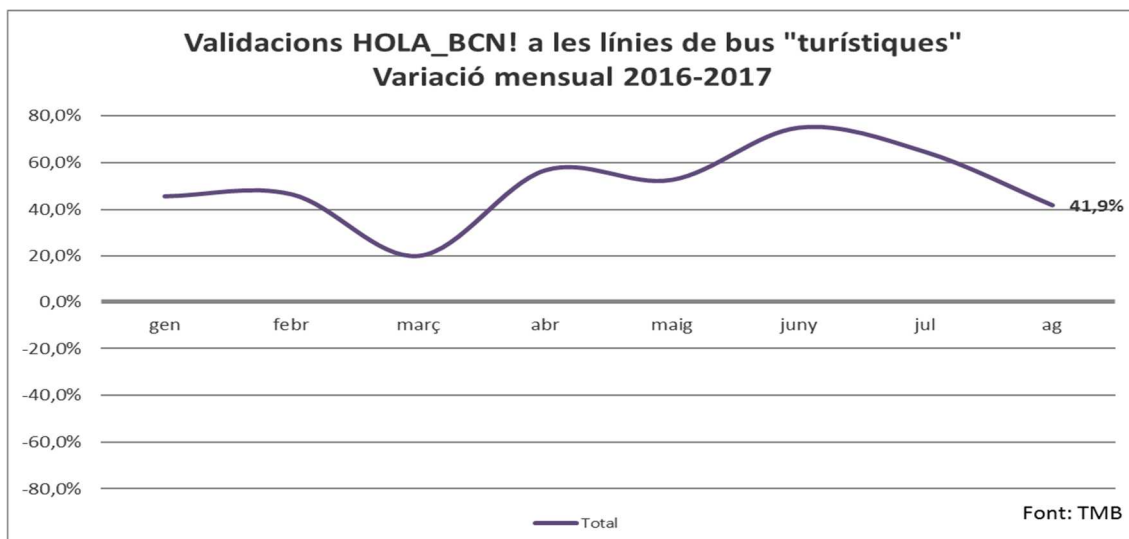
Per poder analitzar la mobilitat dels turistes analitzem les validacions de l'Hola BCN!. Tal com s'aprecia en el gràfic anterior, les validacions a les estacions de metro turístiques (anteriorment citades) van decreïxer de forma significativa el dia 17 d'agost. L'endemà i en endavant les validacions van augmentant, mantenint-se per sota dels nivells registrats els dies anteriors a l'atemptat.

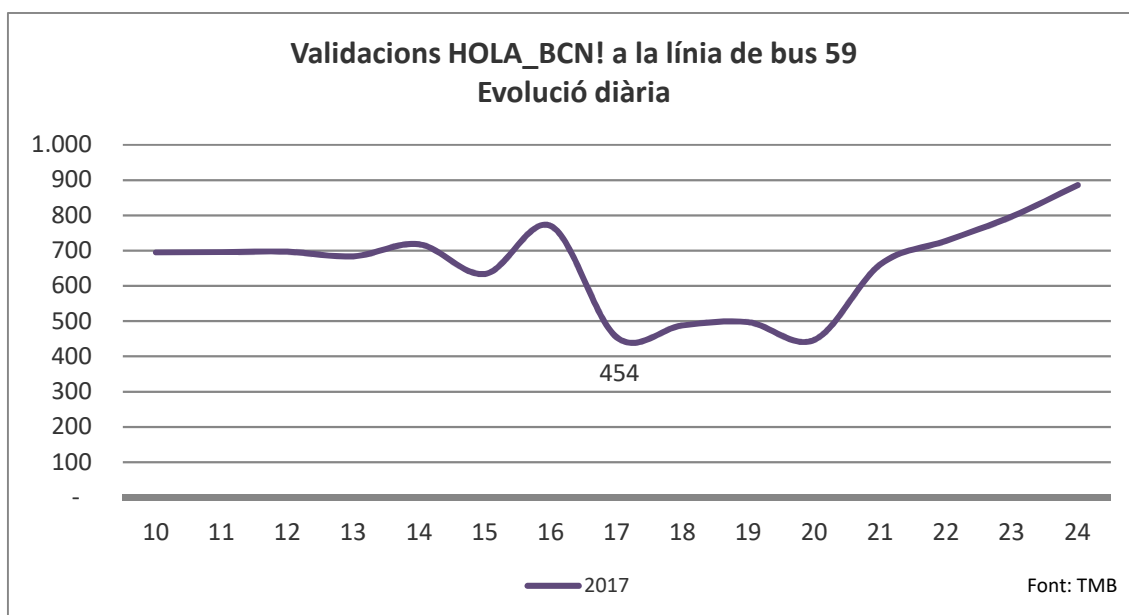
Font: TMB

El dijous 17 d'agost hi va haver un decreixement de les validacions de l'Hola BCN! del 37% respecte el dijous 18 d'agost del 2016. A poc a poc la variació de validacions va anar tendint a valors positius. En el cas de les línies de bus més "turístiques" de la ciutat, el gràfic següent, mostra l'evolució de la variació mensual de les validacions de l'Hola BCN! realitzades en les línies de bus que més utilitzen els turistes que visiten la ciutat: 24, 150, D20, 59, 92, V15, V17 i H16. El mes d'agost del 2017 les validacions de l'Hola BCN! a les línies de bus amb més presència de turistes va incrementar-se un 41,9% respecte l'agost de l'any anterior.

Pel que fa a l'evolució diària de les validacions de l'Hola BCN! a les línies amb més presència de turistes, durant els dies previs i posteriors a l'atemptat, no s'aprecia un efecte molt destacat. En el cas de l'evolució de les variacions diàries de les validacions del abonaments d'Hola BCN! abans i després de l'atemptat es mantenen positives tots els dies.

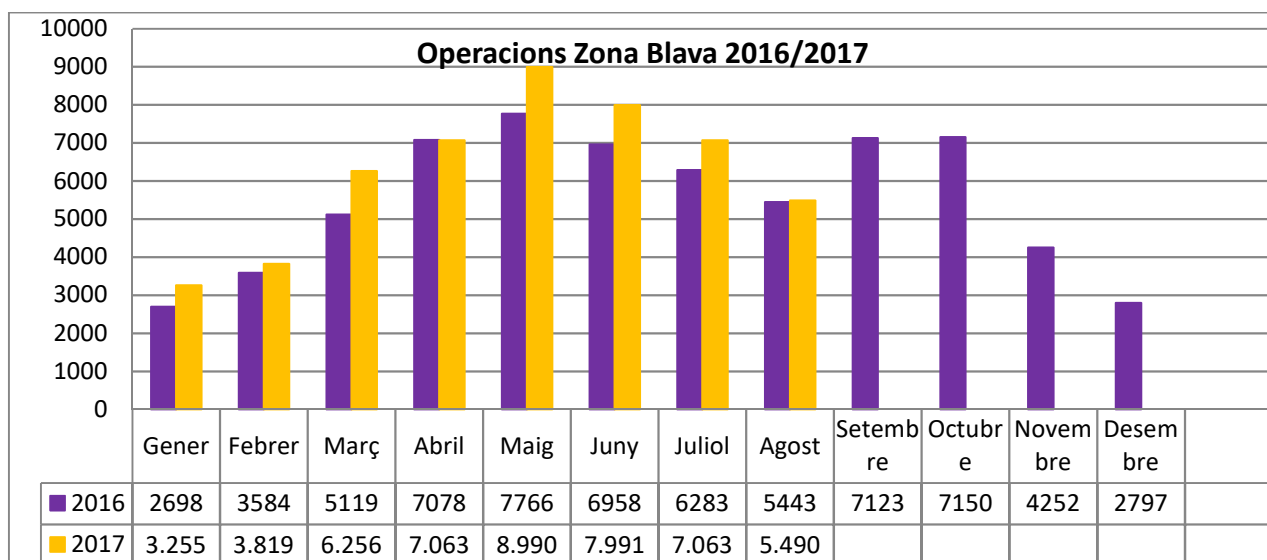

Tal com es pot veure en el gràfic, la línia més afectada a partir del dia 17 d'agost va ser la línia 59 que passa per les Rambles i que va fins a la Barceloneta. La variació diària de les validacions d'Hola BCN! en les línies estudiades es manté negativa des del dijous 17 d'agost fins el diumenge posterior, a partir del qual comença a recuperar el ritme positiu, superant els nivells previs al dia de l'atemptat.

AUTOCARS TURÍSTICS

Pel que fa a les dades facilitades per B:SM en relació amb l'aparcament dels autocars turístics en la *ZonaBus*, s'observa que l'agost del 2017 hi ha un número d'operacions en la Zona Blava (5.490) molt similar a l'agost del l'any passat (5.443).

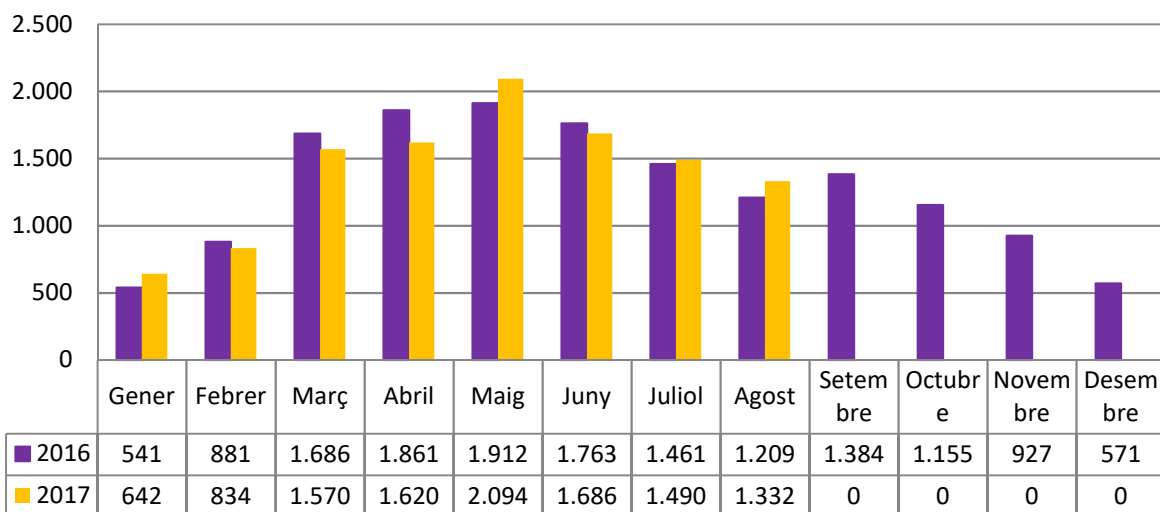
Respecte als aparcaments, el creixement el mes d'agost del 2017 és del 10,17%. Així mateix, el nombre d'operacions a la plataforma logística del Park Güell l'agost del 2017 també va créixer.

Font: BSM

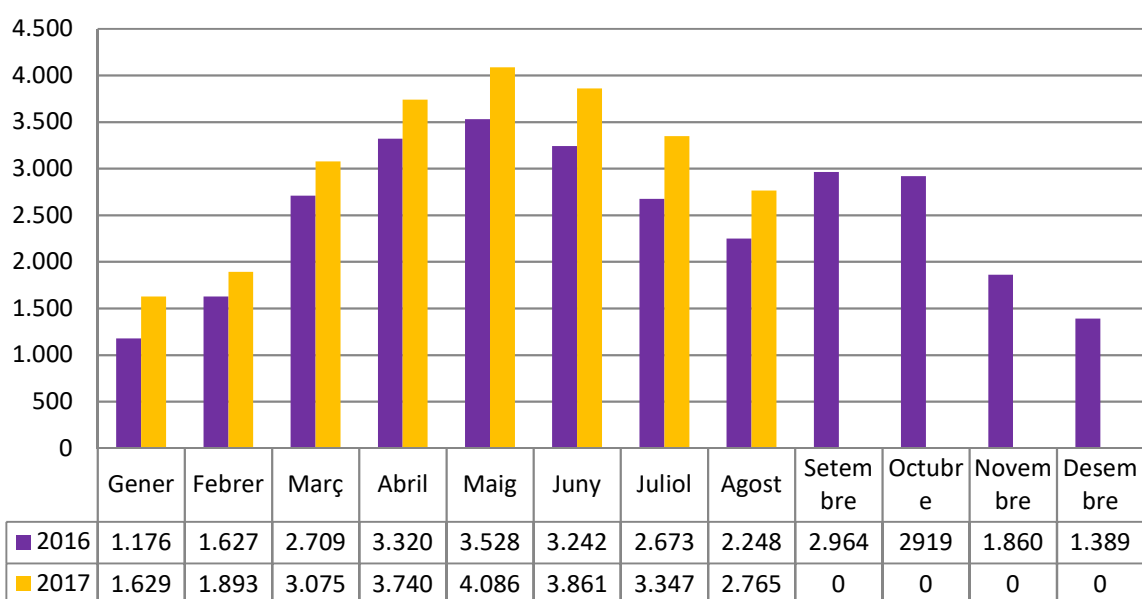

Aparcaments 2016/2017

Font: BSM

Operacions Park Güell 2016/2017

Font: BSM

3. EL 17A EN LES FIRES I CONGRESSOS

Els grans esdeveniments, fires i congressos programats per les setmanes posteriors al 17A no van tenir cap mena d'afectació, tal i com indica *Fira de Barcelona*, tot i tenir un dels congressos més importants a la ciutat en els dies posteriors (el de cardiologia). A dia d'avui no es coneix cap altra cancel·lació de rellevància motivat directament pel 17A.

És significatiu constatar també que el Congrés *European Society of Cardiology* amb més de 30.000 participants es va celebrar amb total normalitat del 26 al 30 d'agost.

4. EL 17A EN LA IMATGE I LA REPUTACIÓ DE LA DESTINACIÓ BARCELONA

L'Informe ha volgut quantificar el volum de converses relacionades amb l'atemptat en fòrums turístics online de màxima referència pels mercats emissors clau. Així com analitzar qualitativament el contingut d'aquestes converses amb l'objectiu d'entendre la resposta emocional/racional en els processos de decisió d'una futura visita a Barcelona, i en definitiva quin efecte ha tingut en la reputació turística en línia de la ciutat. Per tal d'assolir els objectius anteriors, s'ha aplicat un procés mixt quantitatiu i qualitatiu, amb el que analitzar la presència de l'acció terrorista del 17 d'agost de 2017 dins de les converses generades en fòrums turístics durant el següent mes (17 agost–17 setembre), en el context de presa de decisió d'una potencial visita a Barcelona.

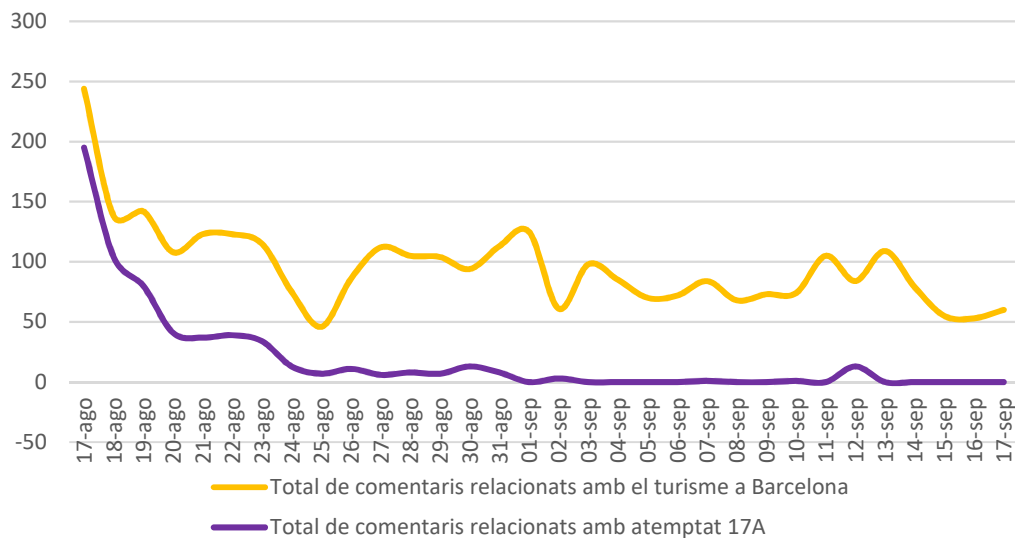
D'aquest treball sobre la reputació de la destinació se n'extreuen els següents punts com a resultats:

- S'observa un destacat volum de mencions amb relació a l'atemptat de Les Rambles, dins de les converses dels fòrums turístics analitzats (fins a un 17% del total de les més de 3.000 opinions compartides durant el període 17/08 a 17/09).
- Aquestes converses es concentren fonamentalment en la primera setmana posterior a l'acte terrorista (quasi un 85% del total) i es poden resumir en 3 grans tipologies: informatives, solidaries i decisòries.
- Els comentaris informatius van servir per compartir en temps reals les incidències vinculades amb l'atemptat, així com per aclarir la posterior normalització dels serveis, recursos, mobilitat, etc.
- Els comentaris de solidaritat i condol, inclouen en molts casos manifestacions de gran estima i valoració de la ciutat de Barcelona, la seva gent, el seu caràcter i cultura, amb freqüents superlatius que reforcen el potencial desig de ser visitada.

- Els comentaris vinculats al procés de decisió d'anar o no de viatge a Barcelona, apuntaven de manera quasi absoluta a la determinació de visitar la ciutat tal i com tenien previst els usuaris.
- Entre els arguments de reafirmació de la decisió de viatge a Barcelona, s'ha fet menció a elements emocionals (no tinc por, no ens faran canviar d'hàbits) complementats amb argumentacions racionals (aleatorietat, probabilitat estadística, riscos diversos i comuns a qualsevol lloc de món).

COMENTARIS EN FÒRUMS TURÍSTICS

Font: Vivential Value

Del conjunt de la mostra d'opinions localitzades en la quinzena de fòrums analitzats que NO feien menció a l'acte terrorista (quasi 2.500), es pot inferir que la principal preocupació dels turistes continua sent la logística i el transport, la reserva d'entrades, l'elecció de restaurant i de rutes de visita dins i fora de la ciutat, i molt present també les preocupacions relatives a la seguretat en un sentit ampli (afectació de vaga en serveis i equipaments, els possibles incidents vinculats a l'11/09 i 01/10, la "turismofobia", així com la inseguretat per robatoris i carteristes).

En definitiva es pot resumir que, inicialment en els primers 30 dies, l'atemptat de Les Rambles ha tingut una afectació molt limitada tant en la decisió de potencials visites com en la imatge general de la destinació

Les visites al web www.visitbarcelona.com es van disparar exponencialment les hores després dels atemptats gràcies al bon posicionament del web en els buscadors a l'hora de fer recerca per Barcelona. Aquesta punta excepcional va tornar a la normalitat pocs dies després. L'afectació en el nombre de visites a final del mes d'agost per tant es pot veure afectat per aquesta punta, ja que el web presenta una tendència a la baixa en el nombre de visites des d'inici d'aquest any 2017 en relació a les dades disponibles del 2016.

5. EL 17A EN EL NOMBRE DE VISITANTS EN ELS PRINCIPALS ATRACTIUS, PRODUCTES I EXCURSIONS A LA CIUTAT

PRODUCTES TURÍSTICS

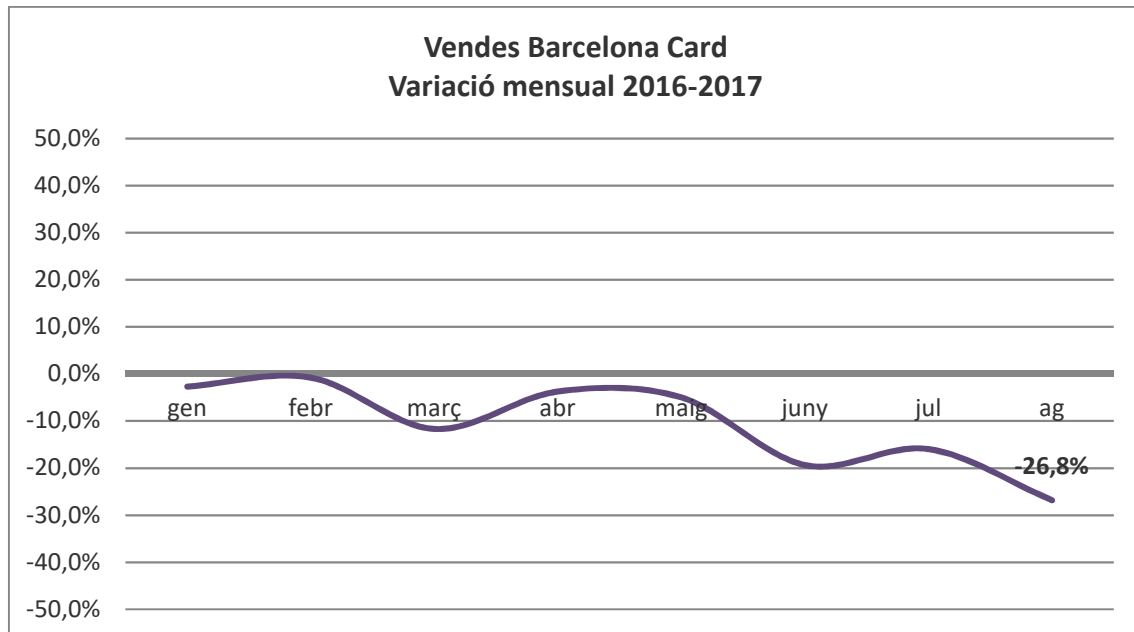
En el següent apartat s'han recollit els productes més singulars comercialitzats pel Consorci Turisme de Barcelona.

Nombre de bitllets del Barcelona Bus Turístic

Mes	2016	2017	% variació	Acum 15	Acum 16	% variació
juliol	184.654	170.951	-7,4	856.635	726.452	-15,2

Font: Turisme de Barcelona

Cal destacar que el dia 17, després de l'atemptat, va deixar de funcionar el servei del Bus Turístic. El dia posterior, el 18, va començar a funcionar a les 12.00 del migdia i va ser gratuït per als usuaris i, per tant no hi va haver registre de bitllets. Les diferències interanuals tendeixen a la baixa des de principis d'any, Turisme de Barcelona no disposa encara de les xifres totals de vendes a tour operadors pel mes d'agost.

Font: Turisme de Barcelona

Amb relació als atractius, la Basílica de la Sagrada Família recull de forma sistemàtica el nombre de visitants que rep, mitjançant la validació d'entrades a l'accés a la Basílica i la plataforma de venda d'entrades. No s'ha establert cap mesura de recollida de dades extraordinària. Durant els dos dies posteriors a l'atemptat, la baixada mitjana de visitants diaris va ser del 20% aproximadament.

Dia 18: 3.900 pax.

Dia 19: 3.500 pax.

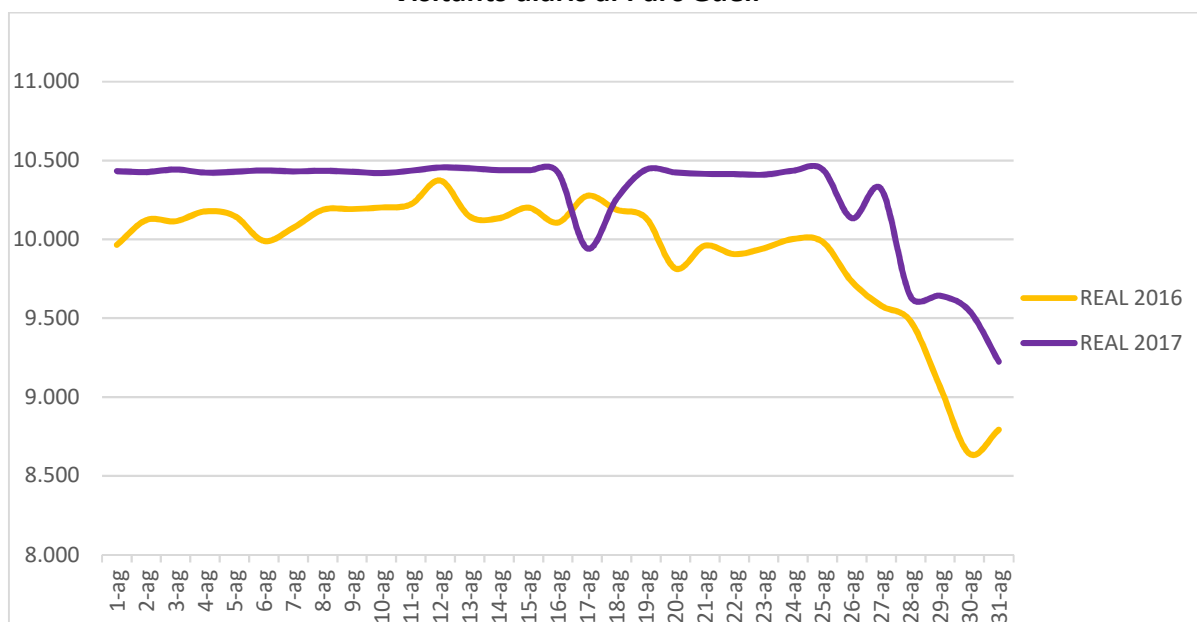
Dia 20: El dia 20 d'agost es va celebrar la missa per les víctimes i la Basílica va romandre tancada durant la major part del dia.

A partir del 21 d'agost, es va tornar a la tendència que s'havia donat durant tot el mes, amb xifres de visitants similars a les de 2016. Cal tenir en compte que des del mes de juny cada diumenge se celebra la missa Internacional a les 9h del matí, i per tant durant unes hores la Basílica està tancada. El mes d'agost es va tancar, doncs, amb un 6% menys de visitants que el mateix mes de l'any anterior. Les xifres globals de visitants del mes de setembre són semblants a les de 2016. No hi ha, per tant, una baixada significativa que es pugui relacionar amb els atemptats i / o amenaces.

EQUIPAMENTS CULTURALS I PATRIMONIALS

L'atemptat del 17 d'agost va fer decreixer el número de visitants al Parc Güell durant un dia. Immediatament després les visites es van normalitzar, seguint la tendència creixent mantinguda durant tot el mes d'agost respecte l'any passat. El patró de comportament diari va continuar com l'any anterior.

Visitants diaris al Parc Güell

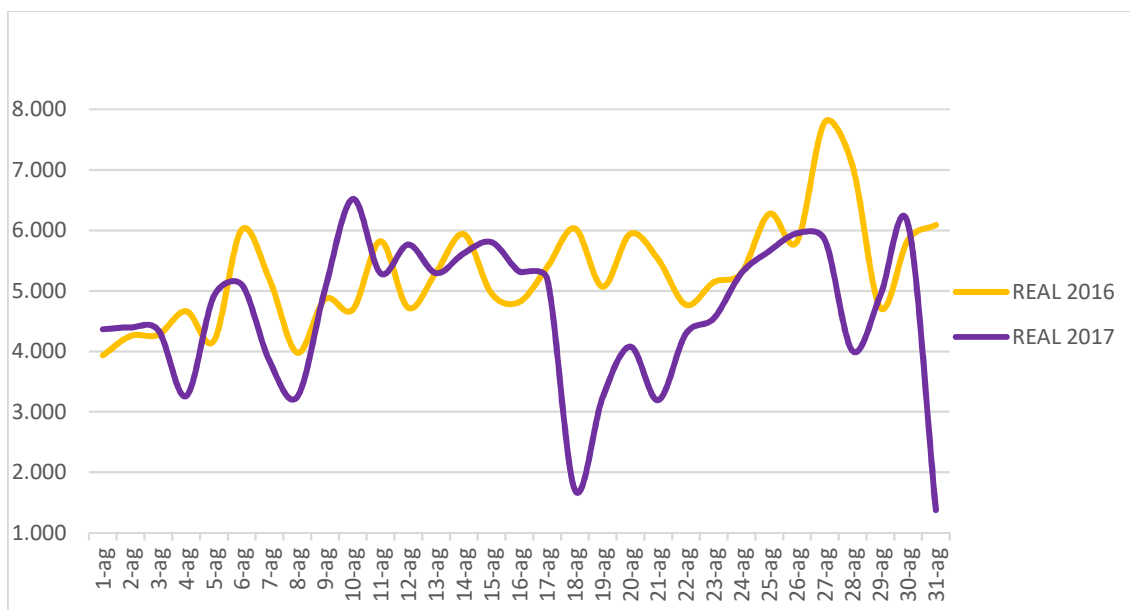

Font: BSM

L'endemà de l'atemptat els visitants al Parc del Tibidabo van decreixer considerablement. No va ser fins una setmana després, el 24 d'agost, que les visites van arribar al nivell de l'any passat. En el cas de la Pedrera, s'ha fet un seguiment mensual de l'evolució de visites. A partir de la setmana del 13 al 20 d'agost les visites experimenten un creixement negatiu respecte l'any anterior que no es recupera en tot el mes.

Visitants diaris Parc del Tibidabo

Font: BSM

Per a la resta d'espais culturals i museístics de la ciutat no es detecta una baixada significativa ni dels visitants ni de les reserves. Només en el cas del Museu Picasso la diferència de 15 punts en les anul·lacions podria fer pensar en una afectació més important però tampoc volen afirmar que totes siguin degudes a l'efecte de l'atemptat, perquè hi ha altres factors que expliquen les anul·lacions (impagaments, reajustaments agències de viatges). Però sí que han notat un increment del nombre de devolucions de la compra anticipada d'entrades individuals (encara que el 2016 n'hi va haver més, la majoria de les que s'han fet el 2017 han estat amb motiu de l'atemptat). En el cas del Museu Picasso i pel que fa a la procedència dels visitants individuals, no hi ha diferències significatives entre els visitants del 2017 i el 2016.

Algunes de les dades més destacades es presenten en les taules següents:

Museu Picasso	ag-17	ag-16	variació
Visitants (1)	99.208	91.369	9%
% visitants des del 17 d'agost	44%	47%	-3 %
Reserves de grups durant l'agost	sense dades		
% reserves des del 17 d'agost	sense dades		
Anul·lacions grups durant l'agost	110	86	28%
% anul·lacions des del 17 d'agost	70%	55%	15 pp
(1) Al total de visitants d'agost 2017 (109.044) se li han restat els visitants rebuts en dilluns, ja que els dilluns de 2016 el museu estava tancat.			

Seu plaça del Rei MUHBA	ag-17	ag-16	variació
Visitants	23.672	19.964	19%
% visitants des del 17 d'agost	38%	43%	-5 pp
Reserves de grups durant l'agost	354	385	-8%
% reserves des del 17 d'agost	50%	44%	6 pp
Anul·lacions grups durant l'agost	24	37	-35%
% anul·lacions des del 17 d'agost	sense dades		

Castell de Montjuïc	ag-17	ag-16	variació
Visitants	86.723	85.938	1%
% visitants des del 17 d'agost	43%	45%	-2 pp
Reserves de grups durant l'agost	sense dades		
% reserves des del 17 d'agost	sense dades		
Anul·lacions grups durant l'agost	sense dades		
% anul·lacions des del 17 d'agost	sense dades		

Font: ICUB

Font: La Pedrera

ACTIVITATS DE GUIATGE I EXCURSIONS

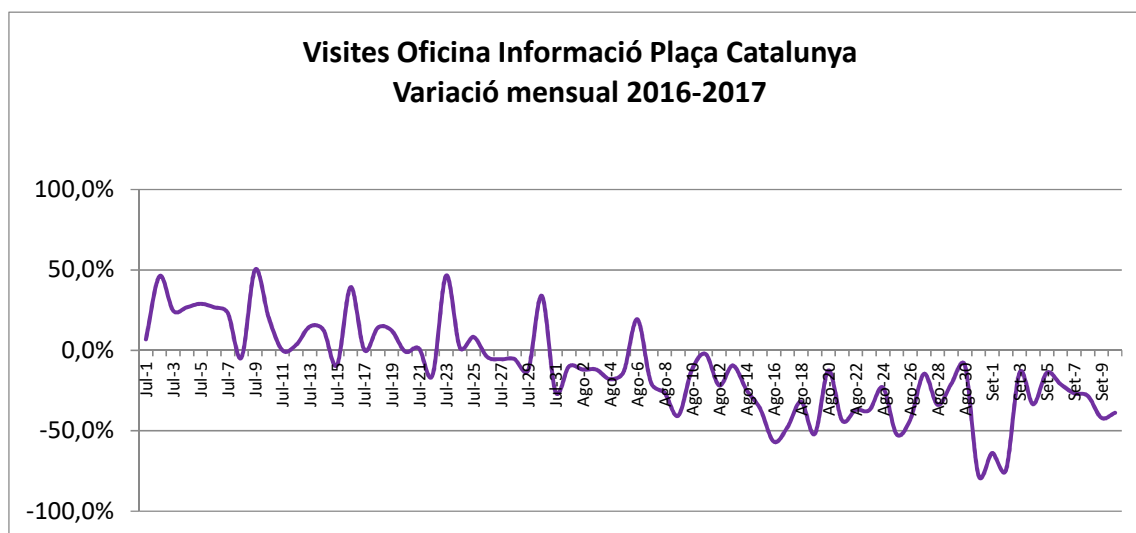
En el cas de la programació de visites culturals pel centre de la ciutat, l'agost és un mes tradicionalment bo per les rutes culturals per client local i la primera quinzena de l'agost del 2017 presentava un increment del 5% respecte a l'any anterior. Després de l'atemptat hi ha un important descens fins la finalització de la temporada.

Segons informa *Aguicat* no hi ha hagut una davallada preocupant de reserves en activitats de guiatge. La majoria de cancel·lacions van ser de visites que s'havien de fer els dos dies després de l'atemptat. Es reconeix però que potser alguns guies no han tingut el volum de reserves d'altres anys per aquest setembre i octubre, però era una tendència que ja es veia a començaments d'agost. També s'aprecia un petit descens de creueristes que fan excursions.

Amb relació a les excursions, *ACAVE* presenta els resultats d'una enquesta a les agències de viatges receptives associades, on es desprenen les següents dades: el 56% de les agències manifesten que el volum de reserves de l'agost a Catalunya ha estat igual que a l'agost del 2016. Un 34% manifesta un increment, amb una mitjana del 18%, i un 10% un decrement, amb una mitjana del 6%. En quant a les reserves de Barcelona de l'agost 2017, el 67% de les agències manifesten que es mantenen igual que al 2016. Un 20% indiquen que són inferiors, amb una mitjana del 13%, i un 13% de les agències indiquen que han tingut un creixement, amb una mitjana del 25%. Pel que fa cancel·lacions de reserves de després del 17 d'agost, un 50% de les agències diuen que no n'han tingut. El 50% restant indiquen que han tingut cancel·lacions entre un 2 i un 20% per dates immediatament posteriors als atemptats.

INFORMACIÓ TURÍSTICA

En el nombre de visitants a l'Oficina d'Informació Turística de Pl. Catalunya les diferències interanuals denotaven una tendència a la baixa des de principis de mes. Ara bé, l'atemptat del 17 d'agost va accelerar la caiguda, a data de 11 de setembre encara no ha recuperat les xifres anteriors, segons el Consorci Turisme de Barcelona. Si bé, el comportament és semblant es situa per sota l'any anterior. També cal considerar que la davallada soferta el 2 i 3 de setembre 2017, es degut a que un dels accessos es va trobar tancat per motius mecànics.

Font: Turisme de Barcelona

6. EL 17 EN ELS INDICADORS LABORALS DEL COMERÇ I EL TURISME

El mes d'agost s'han formalitzat 69.832 contractes a Barcelona, el que suposa el nombre màxim de contractes signats en un mes d'agost de la sèrie històrica (iniciada l'any 2000). El 26,4% d'aquesta contractació -18.402 contractes- correspon a les branques de comerç al detall, allotjament i restauració, que en conjunt experimenten un increment anual d'aquest indicador (+10,1%) que gairebé duplica el del conjunt de la ciutat (+5,2%).

L'evolució més dinàmica en relació al 2016 correspon als serveis d'allotjament (+21%), mentre que la restauració i el comerç minorista experimenten augments anuals (+7,1 i +5%, respectivament) més propers al del conjunt de l'economia de Barcelona.

Contractació laboral a Barcelona

Comerç al detall	Agost 2017	Var. mensual	Var. interanual
	5.357	-36,4%	5,0%
Allotjament	Agost 2017	Var. mensual	Var. interanual
	5.324	-20,0%	21,0%
Restauració	Agost 2017	Var. mensual	Var. interanual
	7.721	-34,8%	7,1%
BARCELONA	Agost 2017	Var. mensual	Var. interanual
	69.832	-34,8%	5,2%

Font: Elaboració del Departament d'Estudis de la Gerència de Política Econòmica i Desenvolupament Local de l'Ajuntament de Barcelona a partir de dades del SEPE.

Amb relació a l'agost de 2016, s'observa un alentiment de l'increment interanual de la contractació a les tres branques analitzades (en particular a la restauració), en línia amb el que succeeix també al conjunt de l'economia de la ciutat.

Pel que fa a l'atur registrat Barcelona tanca el mes de agost amb 72.805 persones registrades com a aturades a les oficines del SOC, el que suposa la tercera xifra més baixa des de novembre de 2008. El 21,7% d'aquest atur -15.795 persones- correspon a les branques de comerç al detall, allotjament i restauració, que en conjunt experimenten una reducció anual d'aquest indicador (-7,4%) lleugerament inferior a la del conjunt de la ciutat (-9,4%). El descens més moderat en relació al 2016 correspon als serveis d'allotjament (-2,9%), seguits de la restauració (-6,6%), mentre que el comerç minorista experimenta un decrement anual (-8,7%) similar al del conjunt de l'economia de Barcelona.

ATUR REGISTRAT BARCELONA

Comerç al detall	Agost 2017	Var. mensual	Var. interanual
	7.896	0,8%	-8,7%
Allotjament	Agost 2017	Var. mensual	Var. interanual
	1.357	0,1%	-2,9%
Restauració	Agost 2017	Var. mensual	Var. interanual
	6.542	2,0%	-6,6%
BARCELONA	Agost 2017	Var. mensual	Var. interanual
	72.805	2,0%	-9,4%

Font: Elaboració del Departament d'Estudis de la Gerència de Política Econòmica i Desenvolupament Local de l'Ajuntament de Barcelona a partir de dades de l'Observatori de Treball i Model productiu de la Generalitat de Catalunya.

Amb relació a l'agost de 2016, s'observa un alentiment en el ritme de disminució de l'atur (en particular als serveis d'allotjament), una tendència que experimenta també el conjunt de l'economia de la ciutat.

7. EL 17A EN EL COMERÇ

En l'àmbit del comerç no es disposa encara, per presentar en aquest primer informe, de dades que permetin una avaluació acurada dels efectes de l'atemptat del 17A.

Tanmateix, per a una primera aproximació, les entitats associatives de la zona afectada i els seus voltants van realitzar un sondeig per tal de copsar la percepció dels comerços, on es constata que en l'entorn proper a l'atemptat van patir una important afectació just els dies immediatament posteriors al 17 d'agost

Per a una anàlisi més global es fa difícil diferenciar els efectes conjunturals de les tendències estructurals, atès que es considera que la situació no ha variat gaire en relació a l'any passat i que, en alguns àmbits del comerç, el descens de facturació en aquest període pot tractar-se d'una tendència a la baixa iniciada amb anterioritat al 17A.

8. ELS EFECTES DEL 17A EN ELS MERCATS DE REFERÈNCIA

La Direcció General de Turisme de la Generalitat de Catalunya i l'Agència Catalana de Turisme (ACT) van fer seguiment dels efectes del 17A des de la setmana posterior gràcies a la xarxa de Centres de Promoció Turística (CPT) que tenen als principals països emissors de turisme cap a Catalunya. Aquesta informació ha estat transferida de forma regular a l'OTB i en aquest apartat es publica aquells aspectes més rellevants en els mercats on es té informació disponible.

MERCAT DE L'EUROPA CENTRAL

A trets generals, els turoperadors d'aquesta zona no varen tenir moltes cancel·lacions després dels atemptats, les vendes per Catalunya segueixen funcionant bé i encara tenen la regió com a una destinació segura. Des del Centre de Promoció Turística d'Europa Central, informen que no han observat que els atemptats islamistes a Barcelona i Cambrils hagin tingut efectes negatius tant pel què fa a la valoració de la destinació com a la tendència de les reserves.

MERCAT DELS PAÏSOS NÒRDICS

En línies generals, el CPT informa que la premsa va fer un seguiment i un relat bàsicament descriptiu dels fets, i emmarcant el 17A dins d'una problemàtica global sense fer referència a turisme fòbia ni repercussió al turisme. Les fonts de les notícies eren agències de notícies internacionals, diaris espanyols, testimonis de residents nòrdics a Catalunya i, en algun cas corresponsals, del mitjà. De la mateixa font s'indica que hi ha hagut una afectació a curt termini i recorda que les apostes de llarg termini de les companyies aèries del nord d'Europa continuen apostant per la destinació amb les que es connectarà amb major intensitat de vols els propers mesos.

MERCAT NORD-AMERICÀ

L'evolució en les reserves aèries pels propers mesos, es veu que després de la davallada en les 2 setmanes següents als atemptats, el nivell de reserves s'ha recuperat i està un 2% per sota del que hi havia fa 1 any per les mateixes dates. Altres elements que poden estar influïnt negativament sobre els resultats són els efectes dels huracans que han afectat a dos mercats tant importants cap a Europa com són Texas i Florida.

MERCAT ITALIÀ

Els efectes es poden notar més de cara al mes de setembre i sobretot s'estan notant en les reserves d'octubre, doncs els italians reserven uns 2 mesos abans els vacances.

MERCAT DELS PAÏSOS DE L'EST

Es constata dels del CPT una baixa afectació en aquest mercat. Els turoperadors i les associacions de turisme de Rússia convenen a predir una lleugera fluctuació de la demanda a curt termini (entre 3 dies i 2 setmanes després dels atemptats) sense que això acabi afectant significativament el flux turístic. Els casos de cancel·lacions de viatges turístics són mínims. Tampoc es detecta una demanda massiva dels turistes russos que es trobaven a Catalunya en el moment de l'atemptat per retornar al seu país abans de finalitzar les vacances. Catalunya es percep com a destinació consolidada al mercat rus i això fa preveure que es mantingui la fidelització del turista rus cap a Catalunya

Des de la plataforma de reserves Booking.com també es fa un repàs al ritme de reserves amb destinació Barcelona des de les principals procedències. Així pel Regne Unit es comenta que ha aconseguit un creixement positiu a l'agost però amb un percentatge moderat de creixement comparat amb mesos anteriors. I es detalla que el mercat nacional ha representat el major decreixement percentual durant l'agost de 2017. El mercat internacional ha guanyat pes entre domèstic i internacional. Finalment Booking.com indica que des de juny de 2017, el mercat francès ha patit un dels majors decreixements en el nostre mercat. És sensible als atacs i segueix recuperant-se al seu propi país com domèstic.

L'OTB ha realitzat un quadre comparatiu entre els diferents esdeveniments relacionats amb atemptats terroristes a ciutats europees i ha volgut també incloure un anàlisi evolutiu de l'evolució en el volum de pernoctacions d'algunes d'aquestes ciutats (veure pàgines següents).

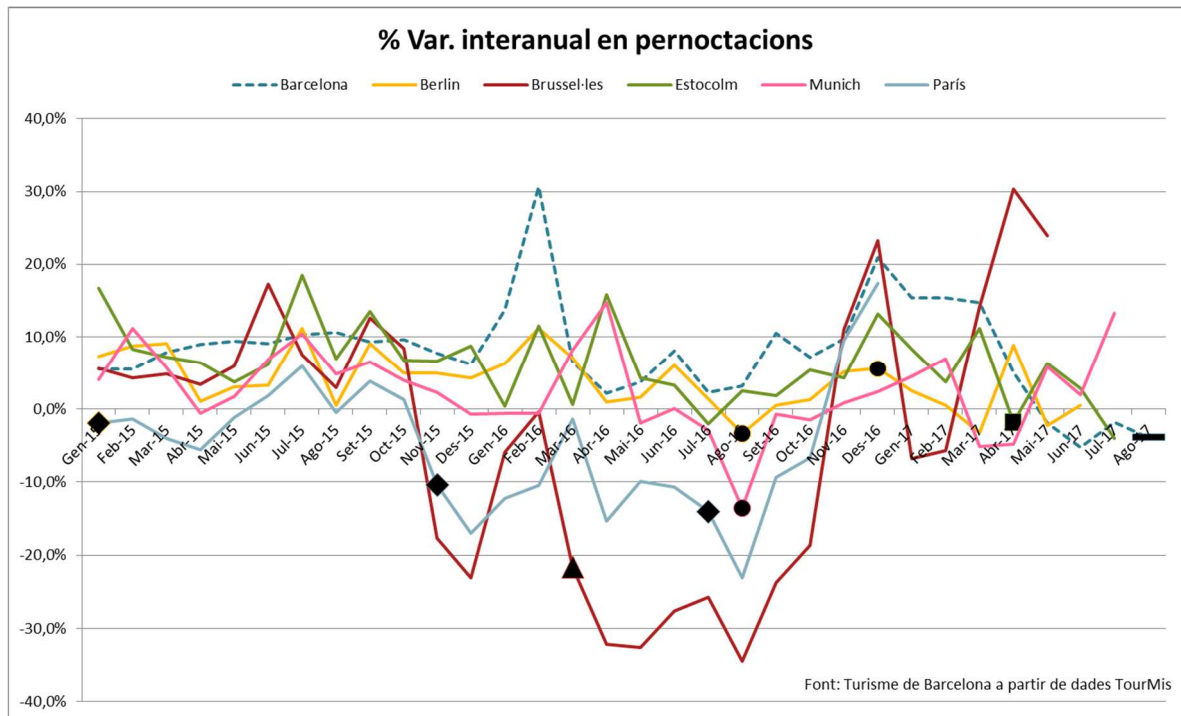
9. BENCHMARKING

El temps de recuperació posterior als valors anteriors al 17A en base al volum de pernoctacions es podrà contrastar en el següent informe amb la disponibilitat de les dades del mes de setembre. Amb tot, les dades que es disposen sobre reserves i cancel·lacions i les seves variacions interanuals, mostren com dins dels 30 dies següents al 17A hi ha hagut una recuperació d'aquests valors, amb volums similars al mateix període de l'any passat.

El cas de Paris, la seva activitat turística es va veure greument afectada pels diferents atemptats (2015 i 2016) i els valors de volum de pernoctacions no es van recuperar fins a 12 mesos després del darrer atemptat. Brussel·les va tenir sis mesos de valor negatiu a conseqüència dels atemptats a l'aeroport i al centre de la ciutat, i Berlin va tenir 4 mesos de decreixement en aquest mateix indicador.

En els propers informes es disposarà també de la comparativa de volum de reserves de vols i allotjament entre aquestes ciutats durant els períodes d'abans i després dels atemptats i el flux de desviació dels 17A cap a d'altres destinacions alternatives a Barcelona.

Cal destacar que no es disposen de dades de Londres i Niça per mesos. La línia temporal no es pot endarrerir, ja que diverses ciutats van patir canvis metodològics. En aquest gràfic cada ciutat té marcat els atemptats que han passat al seu país (d'aquí diferent símbol indicador).

Font: Turisme de Barcelona a partir de TourMis

L'AFECTACIÓ DELS ATEMPTATS TERRORISTES EN LES CIUTATS EUROPEES. TAULA DE BENCHMARKING

Data	Ciutat	País	Títol	Resum esdeveniment	Víctimes
8/01/2015	París	França	Charlie Hebdo	Dos emmascarats armats han perpetrat un sanguinolent atac al diari satíric francès Charlie Hebdo a París. Els germans Kouachi van matar 12 persones durant l'hora de dinar a la capital francesa. Un dia després un altre terrorista assassina un policia. Aquest mateix dia un altre terrorista mata a 4 ostatges a un supermercat jueu.	12
13/11/2015	París	França	Bataclan	Una sèries d'atacs a París maten a 130 persones i deixen més de 100 ferits. Representa el major nombre de víctimes a tota França des de la Segona Guerra Mundial. Un suïcida amb una bomba al estadi de França va ser seguit per més explosions i trets a una zona popular de bars i restaurants. A més tres pistolers van obrir foc a la sala de concerts Bataclan, assassinant al espectadors de The Eagles.	130
22/03/2016	Brussel·les	Bèlgica	Aeroport de Brussel·les	Una bomba mata a 32 persones i fereix a més de 300, en un dia de terror. Va hi haver-hi dos suïcides-bomba al aeroport de Brussel·les i un altre a l'estació de metro. La ciutat pateix un tancament del aeroport i comerç durant uns dies.	32
14/07/2016	Niça	França	Passeig Marítim	Un terrorista amb un camió atropella a les persones que estaven veient al passeig marítim de Niça els focs artificials pel dia de la Bastille. L'altercat provoca 84 morts i més de 100 ferits al llarg del seu recorregut.	84
18-24/07/2016	Berlin/ Wurzburg/ Munich/ Ansbach/ Reutlingem	Alemanya	Setmana atacs Alemanya	Setmana d'altercats a tota Alemanya: - 18 Juliol: Un senyor amb una destrat ataca als passatgers d'un tren a Wurzburg. - 22 Juliol: Un jove pistolero entra a un centre comercial disparant a tots els que es posen al seu debat a Munich. - 24 Juliol: un terrorista s'autoimmola a Ansbach - 24 Juliol: Un terrorista mata a una embarassada amb un matxet a Reutlingen. - 26 de Juliol: Un doctor mort després de ser disparat a un hospital de Berlin.	2
26/07/2016	Rouen	França	Església Normandia	Un senyor armat degolla a un mossèn i pren ostatge després d'entrar a una església a Normandia el dia 26 de juliol. Un dels ostatges mor després d'haver ser apunyalat	2
19/12/2016	Berlin	Alemanya	Mercat de Nadal	Un atacant condueix un camió al concorregut mercat de nadal de Berlin, moren 12 persones i resten ferits més de 60 persones.	12
03/02/2017	París	França	Louvre	Un atacant armat amb un ganivet va ser disparat després d'intentar apunyalat un grup de soldats francesos al Louvre de París, tot després d'haver-li negat entrar amb dos motxilles. Duia armes blanques dins la bossa.	0

Data	Ciutat	País	Títol	Resum esdeveniment	Víctimes
22/03/2017	Londres	Regne Unit	Westminster	Un atacant atropella als vianants del pont de Westminster, moren 4 persones. El atacant armat amb un ganivet estavella el cotxe a les borasses de parlament i córrer al New Palace Yard on apunyala a un policia que evita que pugui anar més enllà. Finalment acaba disparat.	5
07/04/2017	Estocolm	Suècia	Atropellar carrer comercial	Quatre persones van ser atropellades i més de 15 ferides, quan un home va conduir un camió al llarg d'un massificat carrer comercial a Rakhmat Akilov. E	4
20/04/2017	París	França	Tret a un policia	Un policia mor als Champs Elysees a París. Dies abans de les eleccions presidencials el pistoler dispara al policia i mor allà mateix disparat per un company.	1
22/05/2017	Manchester	Regne Unit	Concert Ariana Grande	L'atemptat de Manchester mata a 22 persones i fereix a 59 més a la sortida del concert de Ariana Grande al Manchester Arena aquest 22 de maig. Un suïcida detona una motxilla amb metralla quan la majoria d'adolescents sortien del concert.	22
03/06/2017	Londres	Regne Unit	London Bridge	L'atemptat de Londres mata a 8 persones i fereix a molts d'altres al London Bridge pròxim al Borough Market. Tres atacants armats amb ganivets van ser morts d'un tret per la policia, després d'haver atacat a vianants camí de continuar dins bars i restaurants.	8
19/06/2017	Londres	Regne Unit	Fisbury Park	Una furgoneta atropella a creients musulmans al Seven Sisters Road near Finsbury Park Mezquita. Un home mor i 8 persones resulten ferides.	1
17/08/2017	Barcelona	Espanya	Las Rambles	Una furgoneta atropella a centenars de persones y mata a 13 persones al entrar al carril de vianants de Les Rambles a Barcelona. Hores després en un segon atac a Cambrils incrementa el nombre de morts a un total de 16 persones.	16
15/09/2017	Londres	Regne Unit	Metro Pearson Green	El mal funcionament d'una bomba casolana va evitar mals majors al metro a l'estació de Parsons Green, al sud-oest de la capital. Quan es va sentir una explosió i després d'una pausa, segons els testimonis, una «bola de foc» va arribar fins a alguns d'ells.	Ferits

Font: Turisme de Barcelona

10. RECOMANACIONS

A continuació s'exposen algunes recomanacions de caràcter tècnic a partir de les conclusions mostrades i de l'anàlisi realitzat.

1. Es recomana mantenir i millorar en els propers mesos aquesta relació de flux d'informació per tal d'anar actualitzant la conjuntura turística tal i com ja té marcat com objectiu el recent creat OTB.
2. Es recomana confeccionar un breu protocol d'actuació a nivell de destinació en casos excepcionals com els viscuts aquest agost. Es recull la necessitat que les entitats tinguin certes indicacions per part dels gestors de la destinació a l'hora d'establir missatges coordinats i unitaris de cara als mercats i a la pròpia ciutadania en matèria de turisme. També es recomana que sigui senzill i pràctic (sense procediments específics) i del tot orientatiu.